

ววงวรรณคดี

บัญชีเรื่อง

สัตว์ศตวรรษที่	หม่อมหลวงหญิงศิริคันทวงศ์	๓
นิทานพระดาบ	ป. ญชร	๓
ในพระโกศ	หม่อมราชวงศ์ สุนทราภักดิ์ สวัสดิ์กุล	๖
เดือนแปดเข้าพรรษา		๓๘
เรื่องการเรียกพระนามของพระเจ้าแผ่นดิน		
... ..	สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี	๓๘
เพลงสรรเสริญพระบารมี		
... ..	จากสมุดปกหม่อมเจ้าหญิงพันธุ์ทิพย์	๓๙
ของขวัญนักวรรณคดี	ประมุข วรรณวิทย์	๔๓
มนุษย์ธรรม	บุษมาว	๔๕
ศรีปราชญ์ กับ เปรมชัย	Prem Chaya	๔๖
ว่าพอลางทางชนบทมาก	อภัย นิมนานเทวรินทร์	๔๖
หนังสือเรื่อง The Man of Destiny ของ Bernard Shaw		
... ..	จุฬารัตน์	๔๖
ในวงวรรณคดี		๔๖

กรกฎาคม ๒๔๘๙

==ววงวรรณคดี เล่ม ๖==

ววงวรรณคดีเป็นหนังสือรายเดือน ออกเดือนละ ๑ เล่ม

พระพิพัฒน์พิทยากุล เจ้าของ

หม่อมหลวงหญิงจิตติ นพวงศ์ อ.บ. บรรณาธิการ

สำนักงานตั้งอยู่ที่ "ไชยณรงค์" มุมถนนสำราญราษฎร์ประชาธิปไตย

ติดต่อทางจดหมายและบอกวันที่ ๓๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

ราคาเล่มละ ๔ บาท

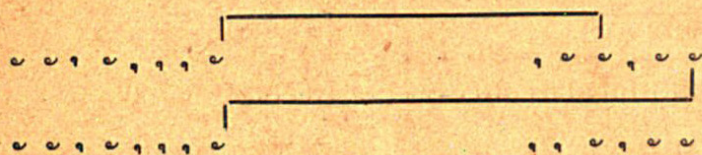
บอกรับครึ่งปี ๒๔ บาท เดิมปี ๔๘ บาท

ท่านเป็นสมาชิก ววงวรรณคดีแล้วหรือ ?

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ พระนคร นายสนั่น บุณยศิริพันธ์
เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ๒๒/๓/๒๔๘๘

ลวรวงการณันท์

หม่อมหลวงจิตติ นพวงศ์

อ้อ! องค์พระปิ่นปักกษัตริย์
“อานันท์” พระนามกิตติไกร
ที่แก้มิณสุริยวาร
ทุกอภสกลนิกรแสน
ท้าวไท้ชเยว้พระชนมา
ควรฤาสวรรคตยาม
แม่ให้สวรรคตด้วย
เหตุจกประจักษ์สมุทรา-
อยู่อยู่ชุมละพระญาติ
น้ำตาสินองนกรยล
ลับองค์พระปิ่นนรก็เหมือน
มีดม้วนท้วนครใจ
ราษฎรรักและภักดีณพระบาท
แต่วาระนี้สีจะมีเห็น

เถลิงรัฐสีมาไทย
“มหิดล” กระเดื่องแดน
เสด็จผ่าน ณ เมืองแมน
จะวาวบวหาดหวม
ยุพรรษาถุยังงาม
ณพระโรคมิพา
พระโรคช่วยก็ธรรมดา
นไฉนเมื่อบน
และศิษชาติประชาชน
ดุจทว่สมิไทย
ตะวันเดือนละดับไกล
นกระศบะเยือกเย็น
มภิสร ราชพระคุณเพ็ญ
อูระราษฎรระร้าวราน

“อานันท” องค์พระอิศเรศ	พระปิ่นเกษสุธาสาร
ด้วยเดชะคุณวิบุลบาล	ทศธรรมจรรยา
ขอให้ทรงพระนพชาติ	มหาราชมหิทธา
ร่วมราชวงศ์ร่วมหา	อภิศักดิ์พระจักรี
ให้ทรงพระฤทธิอศุขเดช	พิชิตเขตต์ธรรมา
เหล่าราชศตวรรษจะมี	ก็ระบ้อมิกล้าหยาม
พ่ายแพ้พระฤทธิและพระบา-	รมีราชะทุกยาม
ขอให้ทรงพิชิตความ	หฤโหดหทัยคน !

ยาสีฟัน “คาโบแลกซ์” สีแล้วฟันขาวสะอาด
 ใช้ “คาโบแลกซ์” ทุกๆ เช้า ฟันของท่านจะเป็นเงางาม
 คาโบแลกซ์ ของ พวงเล็ก
 มีจำหน่ายที่ร้าน
 “อรวิณท์”
 ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพฯ

วิมานทะเลาย

บ. ญชร

๑๔ อ้าพ่อพระรูปศรีวิธาค

แซมชัยพระภักตร์พิศุภา

ควรรหรือรค่อนดะนิราศ

ไทยทั่วดีสมจุฑะไท

ไทยหวังพระหน่อนอุปนาย

เป็นดวงประทีปทิพพา

ไทยญาประหนึ่งปัทมเทศ

หวังเอาพระปิ่นจะประคอง

ไทยแตกแฉะแยกก็จะวิวาท

มาทแม่นันตีเป็นพรกระต้ว

ชนเหล่าประธานฤวิชา

เห็นทางจะแกดั่งกลดปอง

อีกเล่าดีเท่าที่จะประนาม

พวกรใหม่ก็ว่านิยมช่าย

ภษิตบุราณจกถ้าว

จักหวังผินดัดนิทาน

เห็นแค่พระยอดสุโขชาติ

ชวนชักประชาสู่กมด

วรดิษณประโดมตา

คุระเทพครองใจ

นรชาติไทยไป

บมิอ้อมรารระชา

ยุวยอดกษัตรา

ภษะพนพิบคณของ

มดะแลวซึ่งหลัดทอง

จะชดอพยงตัว

มูจะให้อมิตรมว

ก็จะเทอดมิพักตรอง

ก็จะหลอดจะเด่นคดอง

บมิหยุคมียังช่าย

นวดชนว่าทำดาย

มนะถัดักะทำการ

ดีกะเบองระว่าดณ

วิระเนบถันของทณ

จะประดานเด่นหักน

คติร่วมประคองไทย

ต่างมุ่งมั่งคั่งพระภิกษุ
 พวกใหม่เกรงพระพุทธรูป
 พวกเก่ารับจะจรวง
 ถ่วงกาดประชากรสยาม
 แค้นน้อยน้อยพระชนษา
 รุ่งพินิจกรณัย
 แผลงผิดพระพวงวบรูษ
 จำนงประโยชน์นครมาน
 แม้นเนินเจริญนิคยัค
 อันหลักประชาธิปไตย
 เลี้ยงค่อนันทอนุนาถ
 ตั้งเสียดีแห่งพดนิกร
 คมจักรราชแหะหะดั่ง
 ไทยทั่วไกรกอศุรศักดิ์
 ให้ออกอนาถครุณเจ้า
 หัด ๆ สัพพัตถพกเดิน
 พ้ออยู่กันชนมทว
 พ้อร้างที่เราอรุไรน
 ไทยหวงวิมานนวรคณ
 เทพเทศย์ก็เกลดประวิมาน
 แค้นจรมรณทวง

จะอุดำห้ประทับใจ
 บมิดอนจะผลัดตาม
 ชีระคล้ายจะคล้ายตาม
 จะประดับส้มคัส
 ก็อุตมคิเรกปรัช
 ปรีทรรค่นประมอดการณ
 ส้มชาตเต็มอวาร
 ทนุเทศมตุงไทย
 ขจะเบียมบัญญัติไกร
 ก็จจะเน้นมิแกลดคตอน
 บิยยอดคณาร
 ชยชชเจดิมชวัญ
 ชีระดวงนิไปพัตน
 วิปโยคยะเยือกเย็น
 วรภักตรเคยเห็น
 ปรโลกครรรใด
 สติวิทวบบรูษไทย
 จะมีแยกหทัยผลาญ
 รุจิเรชอุตมกาญจน
 ดีดัดดาทยะดาญ
 มิตรภาพชำระ

ใครฝันรดของนิมิตคง	ระชะชาแต่ยารอย
จักมีก่แต่หนึ่งจตุต	คระโหยคั่นคอย
อาสน์ทองครชน้อย	บมิได้มีคั่นมา
สัญญาแล้วแต่เดือน ณนภากาศ	สัจจะแสงสว่างตา
สัญญาแล้วแต่ดวงสุริยวิภา	วิจิตรประภัสสร
อกไทยนระมีจิตก่มีด	นิรละดวงประภากร
ยังเพ่งระหว่งทิมพร	ก็ประดับสุดารา
จักรุงจักโรจนรีหนอ	รศมีจะตรูตรา
พอช่วยประโดมขิระจะพา	มนะหว่งเถอะครึ่งสอง

“ไชยณรงค์”

(ร้านหนังสือเก่าๆ พาดงกรณมหาวิทยาลัย)

มูมอหุสสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน

จำหน่ายอาหารฝรั่ง เครื่องดื่มต่างๆ

บริหารจัดการเลี้ยงอาหาร และน้ำชาทั้งในและนอกสถานที่

ในพระโกศ

กรุงเทพ ฯ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๘

เพื่อนรักของฉัน

ฉันได้รับจดหมายของเพื่อนเล่าถึงความรู้สึกของคนไทยในอเมริกาที่มีต่อการ
สวรรคตของต้นเกล้าถนกระหม่อมในพระโกศแก้ว เพื่อนและเพื่อนไทยในประเทศ
นั้น แม้จะอยู่ห่างไกล ไม่มีโอกาสได้พบเห็นพระราชธิดาที่ยอนนระม่อมของต้น
เกล้าถนกระหม่อมยังมีความเศร้าสลดใจถึงเพียงนั้น เพื่อนลองคิดดูหรือว่าเราใน
เมืองไทย ในกรุงเทพ ฯ ผู้ใดเคยพบเห็นต้นเกล้าถนกระหม่อมอยู่เต็มอแล้วจะมีความ
โศกสลดสักเพียงไร เพื่อนลองเอาใจเพื่อนมาใส่ใจเราดูบ้างเถิดแล้วเพื่อนจะรู้สึกว่
ดวงใจของพวกเรานั้นเหมือนกับจะแยกออกเป็นเสี่ยง ๆ พระเมตตาคุณหรือ พระ
กรุณาคุณหรือ เมตตาคุณหรือ เมตตาคุณหรือ เมตตาคุณหรือ เมตตาคุณหรือ เมตตาคุณหรือ
หอง ใครคบใครรัก ฉันก็รู้จักคนมากมามาก ไม่เคยเห็นใครเป็นเช่นต้นเกล้าถนกระ
หม่อมพระองค์คนเดียว นี่แหละเป็นเหตุให้นาคานองกรุง นองกรุงจริง ๆ เชียวเพื่อน
เอ๋ย ใครเลยจะคิดว่าจะมาด้นสวรรคตไปเช่นนั้น

วันนั้น วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๘ วันอันชาวไทยทั้งชาติจะจดจำได้
เพราะเราต้องสูญเสียสมเด็จพระมหากษัตริราชธิดาของเราไป ฉันกำลัง
ยุ่งอยู่ด้วยเรื่องพ่อฉันเจ็บหนัก ฉันนึกพิ้ง ๆ น้อย ๆ มาพบปะหาหรือจนถึงเรื่องพ่อเจ็บ
แต่เพื่อนเอ๋ย พอเขามายกว่า "ในหลวงสวรรคต" เรางงจึ่งกันหมด เหมือนฟ้า
ฟ้าตกลงดาวกระหม่อม ฉันเกือบสิ้นสติ ไม่รู้ว่าลงจากเรือนชนบนลงมาถึงพื้นดินทอด

ผู้ตั้งข่าวได้อย่างไร เขาว่าประชวรพระนางไม่ปรกติ ฉันคิดอยู่สักครู่ แล้วยังคิดว่าจริง แต่ก่เชอครึ่งไม่เชอครึ่ง ที่เชอกเพราะได้ข่าวประชวรมาก่อนฉันได้เจ้จประพาดจำเ้งแล้ว และเมื่อเย็นวันที ๘ ไม่ได้ได้เจ้จพระราชดำเนินในงานพระราชทานเพลิงศพพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา โดยโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันได้เจ้แทนพระองค์ ที่ไม่เชื่อนั้นเพราะคิดเห็นว่าไม่น่าจะรวดเร็วได้เช่นนั้น ได้ข่าวว่าไม่ทรงสบายเพียงเล็กน้อย ฉันตัดสินใจออกจากบ้านโดยมิได้นึกถึงเรื่องพ่อเจ็บและนอนรอคอยการรักษาพยาบาลอยู่เลย มุ่งตรงไปหาผู้ที่เชอถือได้ว่าจะได้รับข่าวที่แน่นอน และเมื่อได้ความจริงชัด และว่ามีไข้เพราะประชวร ฉันก็พูดไม่ออก ปลดปล่อยอารมณ์ไปตามเรื่อง และดื่มเรื่องพ่อเจ็บเสียสนิท

เย็นวันนั้นเองที่ทองส่งนามหลวงตรวจมั่งงาน ผู้คนแน่นไปหมด ตรงหน้าประตูเค็ชไชยศรี คนกลุ่มใหญ่ยืนอยู่ด้วยอาการดูชนภาพ ตามองเหมือดอดประคุดพินัยไชยศรีสุดตงที่แถวทหารกองเกียรติยศหน้าพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท มีแต่เสียงซบซิบกัน นาน ๆ มีรถวงเขาวงออกที่ก้มมองดูกันจนเหลียวหลัง มีคนเดินออกมาคนหนึ่ง แม่จะไม่รู้จักกรรูกเขาถามว่าเกิดอะไรขึ้นหรือ แล้วยังได้ความรู้เท่าเดิมหรือเพิ่มชนอกเล็กน้อย เจ้านายในราชวงศ์ได้เจ้มาแต่ได้เจ้จกลับ ไม่เห็นใครให้ข่าวว่าอะไร ยิ่งเย็นถึงกลุ่มคนก็ยังโคชน เสียงซบซิบก็ดังจนเป็นเสียงพมพม แล้วยังเจียบ เจียบอยู่นานเหมือนกะว่าไม่มีคนอยู่คนเดียว ภาพหน้าพระบรมมหาราชวังดูเหมือนเป็นภาพที่แสงเค็รว่า ฉันไม่เคยเห็นคนหมู่ใหญ่เค็รว่าเหมือนวันนั้นเลย เราของดูหน้ากันแล้วหน้าตากก็โหด ผู้เฒ่าผู้แก่ถึงกับว่าว้าวรรณถึง บางคนคร่ำครวญอยู่ช้านาน เพื่อนเขยภาพสดใจฉันจะจาร์กอยู่ในความทรงจำของฉันไม่รู้หาย พระทนต์กระหม่อมแก้วพระองค์จะทรงทั้งพคกนิกรไปโดยมิให้รองรอยอันใดได้โดยเจียวหรือ?

แปดกเทเทยวเพอน ท้องพาวนนั้นชชอบกตเดี่ยจริง ๆ ดูแล้วน่าขนลุกขน
พอง ฟัวดินก็ไค่ดัดไปกับเรา พอดคคำฝ่งคนก็ค่อย ๆ ทยอยกันกลับที่ตะคนสอง
คน มาจับกลุ่มกันตามร้านกาเพ ตามที่ ๆ มอทยุกระจายเสียง พอด้านักพระราชวัง
แตรกรมตำรวจแดงขาวส่วรรคคอกมา นาคากนองกรง เจียบดังตูกบ้านทุกเรือน
ขนลุกเกรียวไปหมด เพื่อนเฮียพระเจ้าแผ่นดินส่วรรคค ส่วรรคคอย่างไม่มีใคร
เคยคิด เทบไม่เคยปรากฏในพงศาวดารของโลก เพลงสรรเสริญบารมีในวิทยุกระ
กระจายเสียงวนนผลกับวนน ช่างตรงใจคนเดี่ยเหลือเกิน ความจริงก็เป็นเพลงเดียวกัน
กับที่เคยฟังอยู่เดี่ย ๆ แต่คน เพลงนี้เป็นพิเศษ พอเริ่มบรรเลงคนกนขนพรอม
กันหมด นิง ไม่กะตูกกะตักเดี่ยกะตงจบเพลง นาคาไหลซึมลงอาบหน้า เพื่อนรัก เดิน
ไปทางไหน ทุกครอกทุกชอกมีแต่เดี่ยซบซิบ มองดูหน้า หน้าของไปด้วยนาคา ไม่
ว่าสาวแก่แม่หม้ายหรือชายใจเพชรตลอดจนอายใจใจอำมหิตผู้ร้ายฆ่าคนในคุกมันก็
ยืนร้องไห้ เพราะชาติไทยคองเดี่ยพระมหากษัตริราชชนเป็นทกยงของปวงชน น
คือสภาพของกรุงเทพมหานครเมื่อนท ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๘ กรุงเทพมหานคร
แห่งประเทศไทย เมืองแห่งความสมบูรณ์พูนสุข บดินเมืองนใดกลายเป็นเมืองนา
คาไปแล้ว เพราะสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานนทมหิตลส่วรรคค

พอวิทยุประกาศข่าวส่วรรคค เมฆดำกลุ่มใหญ่ก็ลอยมาปกคลุมไปทั่วพระ
มหานคร พอดกับที่ประชาชนได้ทราบข่าวส่วรรคคคน ฟากคะนองอยู่เปรี้ง ๆ ฝนก็
เริ่มโปรยเป็นละอองลงมาของพณแผ่นดิน ไม่แต่นาคาคนเทานนทของเมือง เทวดา
ก็ร้องไห้ในการที่เราคองค่นยเดี่ยจนเกล้านกระหม่อมของเราไป เดี่ยฟากคะนอง
กะหมอยั่วทกค ไม่เพียงแต่เศร้าไค่กเทานน ดูราวกับกรวโกรอยู่ด้วย เพื่อนรัก
ที่เรกเดี่ยบรว่าได้ในบหละครเรื่องจุลยคชชาว่า

When beggars die there are no comets seen ;

The heavens themselves blaze forth the death; of princes." นั่น
เป็นความจริงแท้เทียวเพือนเฮย

รุ่งขึ้นวันที่ ๓๐ ฉันออกจากบ้านแต่เช้า เพื่อนรัก มองดูบ้านเมืองมันเหงา
เสียจริงๆ แด่ผู้คนหน้าตาโศกเศร้ากันไปหมด พบกันได้แต่มองหน้ากัน ทุกคน
ไว้ทุกข์ทงชายแฉะหญิง ทังไทยจีนแขกฝรั่ง สถานทวราชการตงตงครงเส้า จะเป็น
ธงไทย อเมริกัน อังกฤษ หรือธงจีน ตดตงครงเส้าทงนนั้น เป็นการแสดงความเศร้าสด
อันยิ่งใหญ่ในครงน คนขอหน้าประศิวเศไชยศรีตงแต่เช้าจนเย็น จะตงพระบรม
ศัพทกันวนน คนตงนมากยังไม่เชื่อกันว่าสวรรคตทงๆ ทคนไว้ทุกข์อยู่ ทงนเพราะความ
อาลัยอาวรณ์ที่มีอยู่ต่อพระร่วมโพธิทงของชาติ ดันเกิดดันกระหม่อมสวรรคตใน
พระทงนบรมพิมาน พระบรมศัพทยังคงตงอยู่ในห้องพระบรมทงสวรรคต ภายในพระ
วิสุตร พระเนตรหลับสนิท พระพักตรยังมีรอยยิ้มเศร้าๆ ไม่มีเงาแห่งมฤตยูฉาย
อยู่บนพระพักตรเลย ไม่มีใครเชื่อว่าสวรรคตทงทใดเห็นพระบรมศัพทแล้ว ดันเกิด
ดันกระหม่อมหลับพระเนตรนั้ง ไม่มีอาการอันใดทงแสดงว่าตงทงททททมานเลย รวด
กว่าบรมทงหลับแล้วก็ตงอยไปละนั้น พระบรมวงศานุวงศ์ทงเข้าเฝ้าถวายบังคมพระ
บรมศัพททงพระองค์พระเนตรทงไปด้วยอัสสุสด ในห้องพระบรมทงมีแต่ความเงียบ
ตงของทงชาวจนถวายเมื่อนนเสด็จพระราชดำเนิน ประพาสด้าเพ่งยังวางอยู่ เกิดอนกตาค
ใครทงเห็นภาพอันน่าเศร้าสดตงเช่นนกคองร้องไห้ นองด้าของนณผู้มีใจนเข้มแข็งถึงกับ
อุทานออกมาว่า "อย่าว่าแต่คนเดียหมามันร้องไห้ได้ มันก็คองร้อง" ฉันไม่เคยเหงา
ใจอะไรอย่างนเลย ความทงทงทงเกิดนเกิดวนครงนเป็นความทงทงจะเอาอะไรมาชั่ง
เทียบไม่ได้ เศร้าจนบอกไม่ถูก พรวรณนาออกมาเป็นตงหนึ่งตอกไม่ตงทงทง
อยู่ในใจ

แล้วใครเล่าจะมาทงทงทงนไปกว่าตงตงพระราชชนนี ความรักระหว่งแม่

กับลูกกรรมตามอยู่เพียงไร หัวอกของแม่ย่อมซึมซาบดี แค้นลูกเป็นถึงพระเจ้าแผ่นดิน
 ดิน ความรู้สึกวาทย์ย่อมมีอยู่อย่างฉับพลัน นันพูดได้เต็มปากเลยว่า ตั้งแต่เกิดมาไม่
 เคยเห็นแม่ลูกที่โหดกันมากเท่านี้ ค่ำแม่ ต้องค้ำแม่ แม่รักลูกเสียจริง ๆ ประ
 เดียว ๆ ก็เขากอดกัน ซ้ายคนขวาคน นนทอย่างนั้น เด็กอย่างนี้ คำน้อยไม่ได้กล่าว
 ให้เป็นที่ระแวงใจกันเลย ถอดกันเด่นกันมาตั้งแต่เด็กจนโต คิดดูเถิดลูกทักว่าพ่อ
 อยู่ในหัวอกแม่มาแต่บัดนี้คุ้มใหญ่ แม่กับลูก ลูกกับแม่ จะรักกันสนิทสนมเพียงไร
 แต่ละพระองค์จนแต่เป็นดวงพระราชนัดดาของกันและกัน และเมื่อพระองค์หนึ่งต้อง
 มาจากไปด้วยอาการเช่นนี้ ใครเล่าจะเข้ามาอยู่ข้างขวา หัวอกสมเด็จพระราชชนนีจะ
 เป็นอย่างไร ผู้สนิทสนมที่ได้เฝ้าอยู่โดยใกล้ชิดย่อมรู้สึกเจือใจอยู่ นนคนหนึ่งจะทอด
 เศร้าไม่ได้ ใครจะไม่มีความรู้สึกข้างเกิด

เขาเชิญพระบรมศพจากพระที่นั่งบรมพิมาน ประดิษฐานบนเปลพวยาบาดจาก
 หอพระบรมมถมาสู่ชั้นล่าง หัวใจทุก ๆ ดวงที่เห็นภาพนั้นเด่นถี่ เจ็บ ใตยันแต่
 เฝ้ารอท่าทีท่ามเปิด เฝ้ารอบันทการยามกระทำนทยาอุช รที่ประดิษฐานพระบรมศพ
 เคลื่อนออกช้า ๆ บ่ายหน้าไปสู่พระที่นั่งพิมานวิชัยที่ดำรงพระบรมศพ.....

พอดำรงพระบรมศพ เฝ้ารอใหญ่ยิ่งถวายคำนับดังสะท้อนเจอนั่น เฝ้ารอ
 สู่ท่านเข้าไปในหัวใจคน พลเมืองยืนสงบนิ่ง ส้มเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลที่
 รักของชาวไทยเสด็จสู่สวรรคตแน่แล้ว ทุก ๆ นิตที่ไต่ยืนเฝ้ารอ ผู้เฒ่าผู้แก่หน้าตาโหด
 พระทนต์กระหม่อมแก้ว..... ที่ประสูติพระบรมมหาราชวังคนแน่นไปหมด ทหารต้อง
 ถอยกันคน คนพยายามจะเข้าไปดูให้เห็นแก่คำว่าสวรรคตแน่หรือ นนคือความรู้สึก
 ของคนไทยเมื่อวันดำรงพระบรมศพ

เจ้าพนักงานฉนมพลเรือน และเจ้าพนักงานภาษามาตาทำหน้าที่ ส้มเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่ถวายบังคม ทรงหัวพระเกษ..... พระบรมศพทรงเครื่องตาม

แบบโบราณกษัตริย์ เสิ้ญพระบรมศพลงพระดองเงิน ปันใหญ่ยังอยู่ กรุงเทพฯเมือง
ที่แสนสนุกได้กลายเป็นเมืองน่าตาไปแล้ว

ฉันทิงจำได้ เมื่อวันท ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ฉันทิงคนไทยทั้งชาติหน้า
ซันคาบาน เพราะเรารักกันแล้วสมเด็จพระราชดำเนินนิวัติสู่พระมหานคร เราคอยกันมา
นักแล้วว้าเมื่อไรฉันทิงจะมาถึง เราเร่งฉันทิงเร่งคนเร่งนาฬิกาตาคอย เพราะเราชาติร่ม
โพธิทองของชาติมานานักแล้ว เราต้องตกเป็นทาสของสงครามมานานปี ขวัญมิได้
อยู่กับเนอกบตัว เราไม่ต้องการอะไรอื่น นอกจากพระมหากษัตริย์อันเป็นทริก ที่เคา
รพ ทบฐาของเราได้เจ้จนนิวัติสู่พระนคร

ฉันทิงเราแหงนคตของฟ้าก้นคงแต่เช้า ดูว่าเมื่อไรเรือพาพระทงจะมาถึง ทุก
คราวที่ฉันทิงเลี้ยงเครื่องบนต้องฉันทิงออกมาดู ฉันทิงข้างออกบินหลายดำเสียจริง ๆ ดูแล้ว
ดูอีกไม่รู้ว้าดำไหนเป็นดำทรง แล้วเราก้ไปรอเผ้าทูลละของชุดพระบาทตามถนน ฉ่า
หรับฉันทิง ฉันทิงแอบไปทูลถานหุดวงฉันทิงจรดดา เพื่อนรักพอใกล้เวลาเจ้จ คงแต่
ฉันทิงหุดวงไปกระทุ้งประคุดเศไชยศรี ไม่มีอื่นนอกจากคนไทย ฉันทิง แฉก ผรง ฉันทิง
รู้สึกว้าเป็นวันแรกในระยณับด้วย ๓๐ ปีที่คนในเมือฉันทิงหัวใจร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กัน คือทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แด่ไปทางไหนคนเต็มไปหมด ทหารยืนรายเรียงสองฟาก
ถนน ประชาชนยืนเป็นชน ๆ คอยรับเจ้จพระราชดำเนิน นิโยแสงแดดจะแผดเผาเรา
ก้ไม่ย่นย่อท้อถอย ขอให้ได้เห็นพระพักตรฉันทิงเกล้าฉันทิงกระหม่อมเกิด แม่แต่แวบเดียว
ก้เอา ทถนนราชดำเนินนอก ราชดำเนินใน เขาทำขุมรับเจ้จ แม้จะไม่มีมหาพร
เหมือนเมือครั้งสมเด็จพระบรมอัยกาธิราชก้เป็นความจงรักภักดีของชาวเมือฉันทิง

พอได้เวลา ที่ฉันทิงหุดวงฉันทิงจรดดาคนหมายตาไปทางทิศเหนือ เราเห็นจุด
ดำเจ้ ๆ โกลออกไปข้างหน้าบนทางรถไฟ มาแล้วแต่ยังไม่ถึง รถไฟทุกฉันทิงวิ่งเร็วเสีย
จริง ๆ ทำไมกระบวนฉันทิงขานัก โกลเข้ามาแล้ว แต่ก็ยังไม่ถึงอีก รถฉันทิงโกลฉันทิง

คนเด่นกนมากจน ถึงแล้ว "รถพระที่นั่งเทียบสถานแล้ว" เขาตะโกนบอกในวิหิตกระ
 จายเสียง ถึงจริง ๆ แตรวง ๆ ใหญ่ เริ่มบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นครั้งแรก
 แรกที่บรรเลงอย่างเต็มที่ เพราะเราเคยได้ยินกันแต่ย่อ ๆ มาหลายปี แล้วจึงจากรถ
 ไฟพระที่นั่งแล้ว เสียงผู้คนไซโยให้ร้องสนั่นหอนไหดังทวยไม่เห็นพระองค์ เป็น
 เสียงที่ไม่ได้ยินมานาน เป็นเสียงที่ออกมาจากหัวใจอันบริสุทธิ์ ชนชั้นลูกเกรี้ยวไป
 หมด น้ำตาไหลออกมาด้วยความปีติ เจ้าชีวิตของเรามาถึงแล้ว เราเป็นข้าไร้เจ้ามา
 นานปี ดันเกิดادنกระหม่อมของชาวไทย เรากำดั่งทุกข์ พระองค์ คือ ทพวาทมา
 ชะโดมอก

หลังจากที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์กราบบังคมทูล ถวายพระราชอำนาจคืน
 ให้ทรงปกครองไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินในฐานะที่ทรงบรรดาศักดิ์ และหลังจากที่ได้ทรง
 ดับคำกราบบังคมทูลของนายกรัฐมนตรีแล้ว มีพระราชดำรัสตอบ ทรงปราศรัยกับ
 ประชาชน เขากล่าวทอดพระราชดำรัสไปทั่วประเทศ พระสุรเสียงข้างจับใจทีเดียวจริง ๆ

แล้วก็เสด็จพระราชดำเนินสู่พระบรมมหาราชวังโดยรถยนต์พระที่นั่ง รถค่อย ๆ
 แฉ่นไปอย่างช้าที่สุด ประชาชนได้ชมพระบารมีอยู่โดยทั่วกัน ชุมมหาราชโบกธงบัก
 ทยุหน้ารถพระที่นั่ง ชนชาติโบกธงออยุ่รายทาง ดวงพระพักตร์ที่ปรากฏแก่สายตาประ
 ชาชนในเวลานั้นเป็นดวงพระพักตร์ที่แจ่มใสอันชาวไทยจะลืมเลือนมิได้ ระหว่างทางที่ผ่าน
 ราษฎร ราษฎรโบกธงถวายชัยมงคล ทรงยอรับ แม้มันข้างเค็วแต่ก็เป็นการ
 ยอชมออกมาจากดวงพระราชหฤทัยอันแท้จริง ทั้งเด็ก ทั้งแก่ ทั้งหนุ่ม ทั้งสาว ต่างก็
 ชื่นชมในพระบารมีอยู่โดยทั่วกัน การรับเสด็จพระราชดำเนินในเวลานั้น แม้จะไม่
 มีทหารเหมือนเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมอัยยกาธิราชเจ้าก็จริง แต่เราทั้งหลายก็อยู่
 การรับเสด็จพระราชดำเนินอีกครั้งหนึ่งเมื่อทรงสำเร็จการศึกษามาแล้วนั้นคงจะยิ่งใหญ่
 แด้นั้นเป็นเพียงความหวัง ความหวังที่เป็นทลายเสียแล้ว เพราะบัดนี้เกิดادنกระ

หม่อมพระของคนใดสวรรคต งานใหญ่ที่^{๕๕}จะมีได้นั้นคืองานพระบรมศพ

ระหว่างประทับอยู่ในพระมหานครกรุงนี้^{๕๕} แม้ระยะเวลาจะน้อยเพียงครึ่งปีเท่า^{๕๕}นั้นก็ตาม แต่ในระยะเวลาเพียงครึ่งปี^{๕๕}พระองค์ได้พระราชทานความสันติสุขแก่พสกนิกรของพระองค์โดยใกล้ชิด ทรงเยี่ยมเยียนครัดตามถึงทุกข์สุขโดยทั่วหน้า ความ^{๕๕}สันติสุขนั้นแหละทำให้เวลาอันน้อยเป็นวันมาก เวลาครึ่งปี^{๕๕}ดูยาวเป็นนานปี ฉะนั้นพอมาสวรรคตลงโดยปัจจุบันทันด่วน อาณาประชาราษฎรของพระองค์จึงโศกเศร้าโศก^{๕๕}กาตรุน้ำมาก ดูๆ จะยิ่งไปกว่าสมเด็จพระบรมอัยกาธิราชเสียอีก

ถ้าจะพูดถึงพระราชธิดา^{๕๕}ก็เท่าที่ฉันได้เคยพบเห็น โดยใกล้ชิด รู้ดีกว่าเยือกเย็นสุ่มหาเด็กหนุ่มในวัยเดียวกันเสมอเหมือนได้ยาก ทรงมีพระสติปัญญาเฉลียวฉลาด เอาการเอางาน และท้าวทักอย่างยิ่งก็คือ ทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ในราชกิจของพระองค์เป็นอย่างดียิ่ง ทรงเป็นห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎรอยู่เสมอ และราษฎรก็รักท่าน และก็หาได้รักท่านอย่างเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินท่านนั้นไม่ ยายแก่บางคนรักท่านอย่างรักลูกหลานอีกด้วย ดันเถลไถลกันระหม่อมไม่ได้ถือพระองค์เลย ทรงสนทนาวินิจฉัยกับคนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย ทรงเป็นนักประชาธิปไตยที่แท้จริง ทุกคราวที่ทรงปราศรัยนอกจากกรณีกิจส่วนพระองค์แล้ว มักทรงกล่าวถึงความเจริญของบ้านเมือง ความเป็นอยู่ของคนชนๆ ทรงเป็นห่วงข้าราชการทั้งทหารและพลเรือนว่าได้เงินไม่พอใช้ ทรงมีพระราชประสงค์จะให้เมืองไทยเป็นเมืองเจริญทัดเทียมนานาประเทศทุก ๆ ทาง ทรงมีพระราชหฤทัยอย่างยิ่งที่จะได้พบปะกับประธานาธิบดีทรูแมนแห่งสหรัฐอเมริกา และสมเด็จพระเจ้าออรุณแห่งกรุงอังกฤษ มีพระราชปรารภว่า "เราเป็นประเทศเล็ก แต่เราเตรียมคือนับพันนับหมื่นกว่าเราเป็นมหาประเทศ เกียรติยศของชาติไทยจะแผ่ไปไกลอย่างยิ่งใน^{๕๕}ครั้งนี้ และการไปของฉันคงจะได้ประโยชน์ในทางการ

เมืองต่างประเทศเป็นแน่” แต่แล้วก็ได้หนีไปตั้งพระราชปรารภไม่ เพราะพระองค์สวรรคตเสียก่อน

ทุกคราวที่เสด็จกลับจากประพาสดินแดนอันกระหม่อมทรงคุ้นเคยถึงความสนุกและผลที่ได้จากประพาสนั้น ๆ เสมอ ครึ่งหนึ่งเมื่อคืนเดือนเมษายน เสด็จประพาสวัดพระเชตุพนในขณะที่มีงานพร้อมด้วยสมเด็จพระราชชนนีและบุคคลตามอัธยาศัย ทรงเห็นว่า “เราเดินกันไปออกจากประตูวังหลวงไม่มีใครสังเกตเห็นว่าเราเป็นใคร ราษฎรที่พบในถนนคงจำฉันไม่ได้ว่าเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เพราะธรรมดาเราไปรถยนต์เสมอ เราเข้าไปในวัด เขากำถัมภ์งาน เราเดินดูอะไรต่ออะไรเรื่อยไป ใครเห็นใครก็มองหน้า มองแล้วเขาก็ผ่านไป พอทางวัดเขารู้จักว่าเราเป็นใคร เขาก็บอกกันด้วยเครื่องกระชายเสียง คนก็รวมดูเราและทำความเคารพ เราเที่ยวพอควรแล้วเราก็กลับ ขากลับมีคนเดินตามมาส่งเราด้วยดีบอกว่าคน เขาเดินตามหลังเรามาเงียบ ๆ ที่เป็นเด็กแต่งตัวไม่เรียบร้อยก็มี เสียงเขาคุยกันเบา ๆ ข้างหลังเรา เราหันไปมองดูเขา เขาก็ยิ้ม เราดูเขาคราวไรเขายิ้มทุกครั้ง เขาตามไปส่งเราจนเขากลับ ไปไหนเงียบ ๆ ไม่ได้ ไม่อยากจะให้เขารู้ว่าเราเป็นพระเจ้าแผ่นดิน แต่ทำได้เพียง ๒-๓ นาทีเท่านั้นเอง”

เมื่อกราบบังคมทูลถามถึงเรื่องเสด็จพระราชดำเนินประพาสตามวัด มีพระราชดำรัสว่า “ที่จริงไปตามวัดดีมาก ได้รู้จักกับพระ ได้เห็นสิ่งที่ไม่ค่อยได้พบเห็น และได้พบปะกับราษฎร ได้คุยกับเขา ถามถึงทุกข์สุขของเขา และได้ความรู้” เมื่อกราบบังคมทูลถามว่าไม่ทรงเห็นเหนื่อยในการเสด็จประพาสดอกหรือ มีพระราชดำรัสตอบว่า “ก็เป็นบ้าง เพราะมาวัดด้วยกัน ความรู้ที่ได้ก็ออกจะพำ ๆ ไปบ้าง แค่นี้ก็พอเพราะราษฎรเขาชอบให้ไป” การเสด็จประพาสหัวเมืองและต่างประเทศนั้นโปรดมาก โดยพระดำริแห่งทรงเล็งเห็นแก่เขาเผ่า เล็งเห็นความจงรักภักดีของชาวชนบทคือพระมหากษัตริย์ ตอนหนึ่งทรงดำรัสว่า “ฉันกำลังเดินเพลิน ๆ อยู่ พอก้าวขาออกไป มี

จนคนหนึ่งวิ่งเข้ามาตรงเท่า ฉันตกใจเล็กน้อยมาก เห็นเขากอบเอารุ่นตรงที่ฉันเหยียบใหม่ ๆ ได้มือแล้วเขาห่อใส่ผ้าเช็ดหน้าไว้ ถามดูได้ความว่าจะเอาไปบูชา” และทรงเล่าถึงการรับเสด็จพระราชดำเนินของชาวจีนว่า “เขาทำกันจริง ๆ ชั่วแต่อาหารที่เขาเลี้ยง ฉันก็แทบแย่ เทาที่จำได้มือเดียวเท่านั้นดูเหมือนคง ๕๓ ถึง ของที่เขาให้มากมายจนฉันดูไม่ค่อยไหว”

สำหรับตัวฉันและครอบครัวนั้น ฉันเกิดฉันกระหม่อมทรงมีพระเดชพระคุณพิเศษออกไปจากในฐานะราชธิดาฉัน ประการแรกเมื่อฉันแต่งงานกับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสมรสให้ฉัน พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ซึ่งฉันถือว่าเป็นเกียรติยศและเป็นมงคลอันยิ่งใหญ่ และเมื่อฉันที่ฉันแต่งงานได้ครบ ๓๐ ปีก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ฉันและภรรยาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพระที่นั่งบรมพิมานอีกด้วย นอกจากนั้นบุรุษของฉันเป็นราชเลขาการของสมเด็จพระบรมอัยยกาธิราช แม่ฉันก็เป็นข้าหลวงของสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พ่อของฉันเป็นมหาดเล็กของสมเด็จพระราชบิดา ตัวฉันเองสมเด็จพระราชบิดา และสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า เจ้าฟ้ากรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินทรทรงชุบเลี้ยงมา ทั้งสมเด็จพระราชชนนีทรงมีพระเดชพระคุณอยู่ ฉันเกิดจากนครวัดเท่าที่ฉันนั้น ฉะนั้นพระที่นั่งเกล้าฉันกระหม่อมมีอยู่ด้วยกันฉันกับคนอื่น และในตอนที่ปลายรัชกาลฉันก็ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่เนือง ๆ และความที่ใครเขาใกล้ชิดฉันนั้นแหละทำให้ฉันเศร้าสลดติดกับคนอื่น อยู่มาเมื่อฉันเกิดฉันกระหม่อมสวรรคต

ที่ฉันเศร้ามากก็คือ ทรงมีพระราชปรารภกับฉันว่า “หนังสือไทยนั้นอะไรก็คัดลอก เด็ดแต่ฉันน้อยเต็มที ช่วยฉันบ้างได้ไหม เวลาฉันไปเมืองนอกช่วยเขียนหนังสือง่าย ๆ ส่งไปให้ฉันอ่านบ้าง เขียนให้ฉัน ๆ นะ เพราะฉันไม่ค่อยมีเวลาจะอ่าน จะต้องรับทำปริญญากลับมาเมืองไทย” เมื่อทรงกล่าวถึงปริญญาตรีคำว่า “ปริญญา

คอกเคอร์ทางกฎหมายนั้นฉันรู้สึกว่าคุณค่าสำหรับฉันมาก รัฐบาลใหม่ว่าวิทยาลัยไหน
เมืองไหนที่ทาดกรคอกเคอร์ทางกฎหมายได้เร็ว ๆ ฉันอยากจะรีบเรียนให้เสร็จ แล้ว
จะได้กลับ ฉันเป็นห่วงเมืองไทยนัก” ฉันไม่รู้ แต่ก็ได้พาผู้ไปเฝ้าทูตของซุต์
พระบาทและให้เล่าถวาย ทรงซักและสนพระทัยในกิจการของมหาวิทยาลัยในประเทศ
ต่าง ๆ มาก ทรงอธิบายถึงวิธีการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ทรงศึกษาอยู่ และตรัสว่า
“เห็นจะไม่มึมหวิทยาลัยไหนที่ฉันจะทำปริญญาเอกเคอร์ได้เร็วกว่าที่สงสัย อีกก็จริง
ฉันก็จะเสร็จอยู่แล้ว คงจะกลับไปเรียนที่เดิม แล้วฉันจะรีบมาเมืองไทย”

แต่เพื่อนรัก เคยชวนฉันเกลียดฉันกระหม่อมสรวรรคเสียแล้ว ฉันรู้สึกว่าเขาใจ
ยิ่งนัก พระบรมศพประดิษฐานอยู่ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ฉันไปถวายบังคม
อยู่เสมอมิได้ขาด ทุกคราวที่ไปใจช่างหดหู่เสียจริง ๆ พทโธ้อย่างหนักแน่นอยู่แต่ ๆ
ไม่น่าจะมาด้นสรวรรคไปเสียเลย ฉันนึกตาไหลเมื่อฉันเห็นสัตว์ดุจพาดงกรณมหาวิทยาลัย
ถึง ๓๕๐๐ คนไปถวายบังคมศพ เขาไม่ได้ขออนุญาตเข้าพระบรมมหาราชวัง จึงไม่
ได้รับความสะดวกในตอนนั้น เขาว่าถ้าเขาไม่ได้เขาจะตั้งแถวถวายบังคมตั้งแต่ท่า
ช้างวังหลวงถึงบ่อนเผด็จศึก และวางพวงมาลาไว้หน้าประตูพิเศษไชยศรี ในตอน
หลังเขาได้เข้าถวายบังคม ณ ถานพระมหาปราสาท แต่ก็ไม่ได้ขึ้นไปถวายบังคมข้าง
บน เขาช่างจงรักภักดีแท้ ส้มแดงที่อยู่ในมหาวิทยาลัยในพระปรมาภิไธยของสมเด็จพระ
พระบรมอัยกาธิราช ส้มแดงพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่เสด็จถวายบังคมพระบรมศพ
สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชทุกวัน ๆ ละสองเวลา ราษฎรไปถวายบังคมพระบรมศพ
กันมาก มากจนต้องเบียดกัน แม้เจ้าพนักงานจะพยายามจัดคิวอย่างไร ก็เบียดกัน
ถึงเสาชารุดทุกคราว คนที่ไม่ถวายความจงรักภักดี ยิ่งนานวันเข้า คนยิ่งแน่นมากขึ้น
ราษฎรข้างนอกถนัดถื่นกระหม่อมเสียกระไร คนแก่ไปนั่งร้องไห้โศกเศร้าว่าพรรณ
อยู่ที่พระบรมศพก็มิ ทุกวันอาทิตย์ วันอังคาร และวันพฤหัสบดีเขาเปิดให้ประชาชน

เข้าถวายบังคม แด่คำไปหมดทั้งด้านพระมหาปราสาท หนุ่มๆ เช่นอยู่ในเมืองไทย
 ในระแวกเพียงครึ่งบึงมีคนรักมากถึงเพียงนี้ ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ทรงสร้างบารมีอันใด
 ราชบุรุษจึงรักภักดีถึงเพียงนี้ ถ้านานต่อไปจะเป็นอย่างไร?

พร้อมด้วยจดหมายนั้นได้รวบรวมหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ชนิด ทั้งชาวจิต และ
 ข้ายัดส่งมาให้เพื่อนอ่านด้วยแล้ว เพื่อนอยากรู้ความอะไรก็อ่านดูเอาเองเถิด สำหรับ
 ฉันมันแสนจะเศร้าใจจนไม่สามารถจะเล่าอะไรให้เพื่อนฟังได้อีกแล้ว และด้วยความ
 เศร้าสดดอย่างบอกไม่ถูกนี้ ฉันจึงคิดจะส่งของพระคุณฉันเกิดฉันกระหม่อมสักอย่าง
 หนึ่ง คิดไม่ตกว่าจะทำอะไรดี เลยอยากจะบอกเพื่อถวายพระราชาศักดิ์จักรพรรดิหนึ่ง
 กว่าเพื่อนจะได้รับจดหมายนี้ ฉันคงกลายเพศเป็นสมณะไปแล้ว เพื่อนคงจะช่วยอนุ
 โมทนาในส่วนกุศลที่ฉันนั้นเองเถิด ๖ อุตส่าห์ถวายฉันเกิดฉันกระหม่อมของฉันในคราว
 นี้ด้วย หวังว่าเพื่อนและครอบครัวในสหรัฐอเมริกาคงเป็นสุขสบายดีทุกคน.

ด้วยความรักและคิดถึง

สุนนชาติ สวัสดิกุล

“ววงวรรณคดี”

อ่านววงวรรณคดี ววงวรรณคดี ออกเดือนละ ๑ เล่ม ทุกเดือน
 สั่งซื้อได้ที่ ๑๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี

เดือนแปดเข้าพรรษา

“...คนในเมืองสุโขทัยนี้
มกกทานมกกทรงสัสมกโกยทาน พ่อขุนรามคำแหง
เจ้าเมืองสุโขทัยทรงชาวแม่ชาวเจ้าทวยบัวทวยนา
งลูกเจ้าลูกขุนทองขึ้นทองหลายทองผู้ชายผู้หญิง
ฝูงทวยมีสราในพระพุทธรูปทรงสลบือพรน
ษาทุกคน...” -- สิลจารึกพ่อขุนรามคำแหง

ประเพณีในมณฑลประเทศ คืออินเดียน ที่เที่ยวไปมาอยู่เดิม เมื่อถึงฤดูฝนก็
หยุดแรมต้นด้ามเดือนแล้วจึงออกเดินต่อไป พระพุทธเจ้าเมื่อถึงฤดูฝน พระองค์ก็
ยอมเสด็จหยุดฤดูฝนในเมืองใดเมืองหนึ่งเหมือนเช่นคนทงปวงประพฤติก้อย พระสงฆ์
ก็หยุดจำพรรษาในที่สงัดแห่งใดแห่งหนึ่ง เหมือนเช่นพระพุทธเจ้าทรงประพฤติก้อย

มีพระสงฆ์พวกหนึ่ง เรียกว่าฉัพคัย เที่ยวไปมาตลอดฤดูหนาว ฤดูร้อน
ฤดูฝน ไม่ได้หยุดแรมฤดูเลย เมื่อคราวฝนตกแผ่นดินชุ่มด้วยน้ำฝนเที่ยวเหยียบข้าว
กล้าอื่น ๆ แดงยวบยัดเขียว แดงคุดเล็ก ๆ คายด้วยกาดงเหยียบยา รนทงปวงก็
พากันคิดเคียนว่าแต่พวกเดียวยัยปรีพพาสกเขากยังหยุด ที่สุดนก็ยัยรทำรยอยดไม่หลบ
หนีฝน แต่พระสมณสักยบตรทำไม่จึงมาเที่ยวไปทงด้ามฤดู เหยียบหญ้าแค้นไม้ที่
มีอนทวยเป็นของเป็นอยุ ทาสดคทงหลายคายเป็นอนมาก

พระสงฆ์ทั้งหลายได้ยินคำคิดเคียนนั้นจึงนำขึ้นกราบทูลพระพุทธเจ้า จึงอนุ
ญาติให้พระสงฆ์จำพรรษา ให้อยู่แห่งเดียวในวัดสำณะ คือกาตที่นิยมว่าเป็นฤดูฝน
เมื่อเข้าพรรษาแล้วห้ามไม่ให้เที่ยวไป ถ้าภิกษุใดเที่ยวไปในกลางพรรษาคืออาบัติ
ทุกกฏ เพราะฉะนั้นพระสงฆ์จะแก่งออกจากอาวาสไปเสียไม่จำพรรษา ฤาอธิษฐาน
จำพรรษาแล้วอยู่ไม่ครบด้ามเดือนไม่ได้ เจ้นไว้แต่มีอนทรายใหญ่เกิดขณที่จจะอยู่ไม่
ได้ จึงต้องอยู่จำพรรษา คืออยู่ในวัดแห่งเดียว ไปข้างไหนไม่ได้ด้ามเดือน

(เก็บความจากพระราชพิธีสิบสองเดือน)

เรื่อง การเรียกพระนามพระเจ้าแผ่นดิน

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(จากบันทึกฉบับที่ ๑ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทานหม่อมราชวงศ์สุนทรชาติ สวัสดิกุล)

บันทึกฉบับนี้มีเรื่องสั้น ๆ รวมประมาณ ๕๐ เรื่อง การเรียกพระนามพระเจ้าแผ่นดินเป็นเรื่องหนึ่งที่อยู่ในบันทึกนี้ เหตุที่จะเกิดบันทึกฉบับนี้ก็เพราะหลังจากเสด็จกลับจากปิ่นาง ประทานโอกาสให้หม่อมราชวงศ์ สุนทรชาติ สวัสดิกุล เข้าเฝ้าซักถามปัญหาเกี่ยวกับโบราณคดีและวรรณคดีของไทยในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน ปัญหาส่วนมากทรงตอบทันทีในวัน บันทึกไว้แล้วอ่านถวายในวันรุ่งขึ้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจอ่านทั้งสน-บรรณาธิการ

เหตุที่จะเกิดปัญหาเรื่องนี้ เนื่องจากการเรียกพระนามพระเจ้าแผ่นดินไทยนั้น ด้วยธรรมเนียมเรียกกันหลายอย่าง น่าจะมีหลักเกณฑ์ขึ้นโดยอยู่บ้างจึงทุกถาม

ปัญหา การเรียกพระนามพระเจ้าแผ่นดินไทยแต่โบราณมาจนทุกวันนี้มีหลักเกณฑ์อย่างไร

ตอบ การเรียกพระนามพระเจ้าแผ่นดินนั้น ไทย พม่า มอญ มีวิธีเรียกคล้ายคลึงกัน อาจจำแนกได้ออกเป็น ๓ อย่างด้วยกัน คือ

๑. เรียกในเขตตำราพระชนม์อยู่ โดยมากเจ้าแผ่นดินเรียกว่าขุนหลวง พระเป็นเจ้า เจ้าชีวิต พระเจ้าแผ่นดิน ในหลวง ฯลฯ ในบ้านแผนกกฎหมายใช้ พระบาทสมเด็จพระบรมพิตรพระพุทธเจ้าอยู่หัว

๒. เรียกตามชื่อเมืองที่ปกครอง โดยมากชาวเมืองอื่นเรียกว่า พระเจ้าอยู่ทอง พระเจ้ากรุงศรีอยุธยา พระเจ้าเชียงใหม่ พระเจ้าหงสาวดี พระเจ้าอังวะ พระเจ้ากรุงสยาม ฯลฯ

๓. เรียกตามพระนามเดิม โดยมากชาวพื้นเมืองเรียกว่า พระร่วง
พระยาอู่ พระเจ้ามังดอง พระเจ้ามังระ ฯลฯ

๔. เรียกตามพระนามในพระสุพรรณบัฏ ว่า พระบาทสมเด็จพระปร
เมนทรมหาอภิญญาจุฬาลงกรณ์มหาราชวรมหา
จักรพรรดิบรมราชูปถัมภ์ รัชชูปถัมภ์ รัชชูปถัมภ์ รัชชูปถัมภ์
จากฐานันดรศักดิ์พระมหากษัตริย์ บรมชนมหาราชบรมนาถบพิตร
พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๕. เรียกตามพระนามที่ถวายแด่คัมภีร์ว่า พระรามธิบดี พระสร
เพ็ญ พระมหาธรรมราชา พระบรมราชา ฯลฯ ที่ ๓, ๒, ๓ ตามลำดับ

๖. เรียกในราชการเมื่อตั้งรัชกาลแล้ว ว่า พระบรมโกศ พระพุทธเจ้า
หลวง และสมเด็จพระอัยกา โดยลำดับ

๗. เรียกตามปากตลาดเมื่อตั้งรัชกาลแล้ว ว่า ขุนหลวงเดื่อ ขุนหลวง
หาญ ขุนหลวงทรงปลา ขุนหลวงชวเรือน และพระเจ้าชะเตยทอง

๘. เรียกพิเศษเพิ่มพระเกียรติยศ ว่า พระเจ้าช้างเผือก พระมหากษ
ัตริย์ พระบรมไตรโลกนาถ พระเจ้าทรงธรรม พระนเรศวร พระนารายณ์ และ
พระปิยมหาราช ฯลฯ

๙. เรียกตามลำดับก่อนหลังในราชวงศ์ ว่า แผ่นดินต้น แผ่นดินกลาง
ฯลฯ

๑๐. เรียกตามนามพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นอุทิศถวาย ว่า พระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลกย์ และพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เพลงสรรเสริญพระบารมี

(ถัดจากสมุดปกของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย)

ท่านองเพลงมีมาแต่ครั้งกรุงเก่า, ไซ้แต่รงอนเป่ากับกลองชนะนำพาทย
เจดาประโคม คือ - แอ - แอ - แอ - แอ - แอ รั้ไม่ได้ว่าใครแต่งไว้

ถึงตอนปลายรัชกาลที่ ๕ กรุงรัตนโกสินทร์, โปรด ฯ ให้จัดทหารอย่าง
ยุโรปขึ้น, และว่าจ้างครูทหารชื่อ Impey มาเป็นครูฝึกหัดทหารทางอังกฤษ ครูทหาร
ชื่อ Knox เป็นครูทางวงหน้า ทงต้องคนนมาจากประเทศอินเดีย เมื่อฝึกหัดทหารอย่าง
ยุโรปขึ้นแล้ว ก็จำต้องมีการเข้าแถวคงกองเกียรติยศด้วยมีเพลงสรรเสริญ และครู
God save the Queen มาใช้ พอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ เสด็จ
ขึ้นเสวยราชย์ได้ ๒ ปีแล้วเสด็จประพาสเกาะชวา ได้ทรงว่าจ้างครูเดร์ชื่อ Heutsen
ชาวโปรตุเกสมาจากเมืองมัตตาเวียอีกคนหนึ่ง แล้วโปรด ฯ ให้รวมกันคิดเพลง
สรรเสริญไทยขึ้น ทางฝ่ายครูไทยมีพระประดิษฐไพเราะ (มี) คนสมัยรัชกาลที่ ๓
เป็นผู้แต่งท่านองเดิมขึ้นเป็น ๒ ชั้น คือ -

แอ - แอ - แอ - แอ

แอ - แอ - แอ - แอ

ส่วนเนื้อร้องนั้น เดิมใช้โคลงของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)
ซึ่งได้แต่งถวายพระพรไว้ว่า -

ความ	คู่ขัณฑ์คตง	บริวาร
เจริญ	พละปฏิภาณ	ผ่องแผ้ว
จง	ยืนพระชนมาน	นับรอน ร้อยแฮ
มี	พระเกียรติเพริศแพร้ว	เดชเพียงจันท

ถึงงานพระราชพิธีตั้งสร้างสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ
สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงแต่ง Concert เต้นในงานนั้นเป็นครั้งแรก
จึงทรงแต่งบทร้องเพลงสรรเสริญตามแบบปัจจุบัน คือ -

ชาวพุทธเจ้า	เอามโนและศรัทธา
นบพระภูมิบาล	บุญญะติแรก
เอกบรมจักริน	พระสยามินทร์
พระยศยิ่งยง	เย็นศิระเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณรักษา	ปวงประชาเป็นสุขสันต์
ขอบันดาลประดังก้อง	จงสถิตย์ตั้งหวงวรหฤทัย
ตุจจะถวายชัย! ฉะ	

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ทรงแก้คำว่า - ฉะ - เป็น - ไชโย

ท่านที่รักวรรณคดี

ถ้าท่านขาดหนังสือวรรณคดีเล่มใด ขอได้โปรดสั่งซื้อโดยครั้งที่ ๓๗๗
ชอยพญานาค ถนนเพชรบุรี จังหวัดพระนคร

ชุดวงวรรณคดี

หนังสือวงวรรณคดี ตั้งแต่เล่ม ๑ ถึงเล่ม ๖ มีเหลือครบชุดอีกเล็กน้อย
ท่านจะซื้อได้ด้วยราคา ๒๔ บาท (รวมทั้งค่าส่งด้วย)
ท่านรักหนังสือต้องมีวงวรรณคดีครบชุด

ของขวัญนิการวรรณคดี

ประมุขวรรณรักษ์

ผู้เผด็จการเป็นนักเขียนบทละคร เบนนิโตมัสโซตินั้นเรื่องนามใน

ฐานของผู้เผด็จการคนสำคัญของโลก แต่ในเวลาเดียวกันเขาก็นิยมวรรณคดีมิใช่น้อย ได้เรียบเรียงบทละครไว้มากมาย เรื่อง คือเรื่อง "ร้อยวัน" เรื่อง "จูเลียตซ์ซาร์" และเรื่อง "ควาวร์" ซึ่งเกิดจากชื่อเรื่องจะเห็นได้ว่าวนกลาถึงเรื่องอำนาจราชศักดิ์ทั้งนั้น "ร้อยวัน" เป็นเรื่องของนโปเลียน "จูเลียตซ์ซาร์" เป็นเรื่องของจอมเผด็จการโรมัน และเรื่อง "ควาวร์" คือเรื่องของมหาบุรุษผู้รักชาติคือดาเดียน เช่นเดียวกับวีรบุรุษคนอื่น ทอ้ายโฆเซนาอูคมคิดทางการเมืองของคนในที่ทั่วไป การที่มัสโซตินมาเรียบเรียงบทละครก็มีประสงค์เช่นนั้น ละครทั้งๆ ตามเรื่องที่ว่ามัสโซตินหาได้เขียนเองตลอดไม่ เขาอาศัยคนอื่นช่วยเหลือด้วย ทั้งนี้เป็นของธรรมดาสำหรับวีรบุรุษผู้แต่งก็ดัดปรักตนไม่ผิดนัก ผู้เรียบเรียงบทละครร่วมกับมัสโซตินคือ กิโอบีคซิโน ฟอซาโน

นักประพันธ์ที่เห็นใจนักการเมือง นักประพันธ์กับนักการเมืองมีความเหมือนกันอย่างหนึ่ง คือความมีความคิดเป็นอิสระแก่ตนเอง มาตามเซตมาดาเกดออฟ นักประพันธ์ชาวรัสเซียได้เคยได้รับรางวัลโนเบลใน ค.ศ. ๑๙๐๘ ได้เคยอุทิศงานวรรณกรรมของเธอให้แก่คณะกรรมการระหว่างชาติที่เจเนวา ซึ่งคงขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ลี้ภัยทางลหยาตของเขามาอยู่ในรัสเซีย เพราะเหตุผลทางการเมืองแห่งประเทศของคนบังคับ

ปรัชญาเมธีที่เขียนภาษาร้อยแก้วแก๊ง กล่าวกันว่าท่านจอจซานตายานาคำศตราจารย์ปรัชญาแห่งมหาวิทยาลัยฮาวาค เขียนภาษาร้อยแก้วได้ดีที่สุด แม้ใน

หนังสือหลักวิชาหนัก ๆ ของเขา คือ อภิธานศัพท์และจิตตวิทยา ชานตายนานักเขียนได้
อย่างน่าอึ้งที่สุด ชานตายนานิยมเขียนร้อยแก้วด้วยภาษาง่าย ๆ แต่แจ่มแจ้งชัดเจน

ลอร์ดพระเจ้า ชิดแคต เดวิด เป็นนักเขียนอเมริกันที่กล้าหาญที่สุดคนหนึ่ง
มีเรื่องเล่าว่าเขาเคยถูกเชิญไปพูดในโรงสวดแห่งหนึ่ง เขาอ้างถึงชาวที่เชื่อกันว่าพระเจ้า
ทำให้คนตายได้ ในการพูดเขานั่น เขาจึงอุทิศตนเองให้ทดลอง เขาให้เวลา ๓๐ นาที
ให้พระเจ้าฆ่าเขาในเวลานั้น ผลปรากฏก็คือผู้ฟังซึ่งเป็นผู้เคร่งในทางศาสนาพากันออก
ไปจากโบสถ์หมด!

อหังการก่อให้เกิดกวีนิพนธ์ สุนทรภู่ เป็นกวีที่มีอหังการมากที่สุด
คนหนึ่ง สุนทรภู่ ชอบคุยโตว่าในกระบวนแต่งกลอนด้วยคำฉันทลักษณ์ปากดัดแล้ว ต้อง
เป็นคนฉลาดอย่างตัวสุนทรภู่จึงจะแต่งได้ดี อหังการของสุนทรภู่ทราบไปถึงพระภรรณ
ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงพระราชนิพนธ์เรื่องไกรทองขึ้นเพื่อ
แสดงว่าพระองค์ทรงใช้ภาษาปากดัดเป็น พระราชนิพนธ์ไกรทองเกิดขึ้นเพราะ
อหังการของสุนทรภู่โดยแท้

“วงวรรณคดี” กำลังแพร่หลาย

เพราะ “วงวรรณคดี” เป็นหนังสือหลักฐาน บรรจุสารคดี
ที่จำเป็น แก่ผู้รักความก้าวหน้า และ ความเป็น พหุสูตร
“วงวรรณคดี” จะรักษาระดับนี้ไว้เสมอ หวังสมุดิวยัง
ขาด “วงวรรณคดี” เชิญบอกเป็นสมาชิกเสีย มิฉะนั้น
จะได้หนังสือไม่ครบชุด.

มนุษย์กรรม

นุชนาฏ

(เรื่องนี้เป็นฉบับที่ได้รับการชมเชยในการประกวดร้อยแก้ว ของ วรวรรณคดี)

“น่าอัศจรรย์นักเธอเอ๋ย เดี๋ยวแรงที่มด้ายเด็ดเจ้าพระยาอันเปล่งปลั่งดังทอง
ธรรมชาติด้วยกัน ถ้าคนละเด็ดฉันจะไม่เสียใจเลย นี่อะไรกัน เป็นไทยผดุง
ไทยดีร้ายนัก”

เจ็ดบอกไม่ถูกว่าสมของของเขารับความรู้สึกเช่นใด มือที่กุมขมวดม้วนเร็ว
ตกตงไปห้อยอยู่ข้างๆ สายตาจับอยู่ที่หญิงซึ่งม้วยเกินแล้ว แขนสองข้างประคองถูก
น้อยใจแนบอก ข้างควมเด็กหญิงร่างบางยื่นกอดมารดาอยู่ด้วยดีหน้าตระหนก “แต่-”
เจ็ดเอ๋ย ชนด้วยนาเสียงเบาผิดกับคราวแรก “แต่ คุณน้ายังไม่เคยพบกับความหิวโหย
คุณน้าไม่รู้หรอกว่ามันเป็นชีวิตอย่างไรจนกว่าจะได้พบกับตัวเอง”

“หิวโหย” หล่อนเค้นเสียงตอบเขา “ทำไมนะ โจรล่อนมากจึงชอบเอา
คานขบงหน้าในเมื่อเขายังหนุ่ม มดต้องแขนที่แข็งแรงพอที่จะฟาดฟันอุปสรรคที่ขวาง
หน้าให้พ่ายไปได้ ผันดินไทยยังกว้างเปล่าพอที่จะให้อาคันคุดมาพำนักพักพิงอย่างสบาย
ได้อีกมากมาย” เจ็ดมองดูแขนทักทายของเขา ต้องบ่นผ่านไปไม่แต่เปรี๊ยะเปอนด้วย
ดาวเด็ด ชีวิตเป็นอย่างไรเขาไม่รู้ เขารู้แต่ว่า วันหนึ่งเขาต้องตาย ดังนั้นจะมัว
กอดอยู่ไยเล่ากับความบาปในเมื่อไม่มีกินไม่มีใช้ เขาไม่เคยนึกถึงศีลธรรม และไม่
นึกเลยว่ามันจะมีตัวตนอยู่ในโลกนี้

“คนเรากำลังจะเดือดแดงแดงเพียงใด ก็ควรจะมีมนุษยธรรมประจำใจอยู่บ้าง
เธอไม่สะดุ้งสะเทือนต่อคำครหานินทาบ้างเชียวหรือว่า มันทำเค็มทนแล้วจึงต้องปล้น

ผู้หญิงกิน เธอคงยังไม่พบกับชายผ้าเหลือง เธอยังเคียดแค้นต่อโลกมากนัก ยังไม่
 รุหอกว่าศีลธรรมมีความหมายลึกซึ้งเพียงใด จนกว่า - เธอจะเติบโตเป็นผู้คน หรือ
 ฆ่าตัวตดชีวิตต่อไปอย่างช้าๆ จนกระทั่งวันหนึ่ง วันที่เธอไม่สามารถจะกระดิกไถ่ขึ้น
 หรือก้มตาได้ วันนั้นแหละ มนุษยธรรมจะคดางเข้ามาหาเธอ และเธอก็ไม่ควร
 จะเสียใจที่ได้พบกับมันซ้ำเกินไ้”

“คุณน้า!” เจ็ดพยายามตะโกนออกมาจากลำคอด้วยความปวดร้าว “เอา
 ตะ ค่อยไปฉันจะเป็นคนดี คนมีศีลธรรมเหมือนคุณน้า แต่ว่า คนเราที่โตขึ้นว่าเป็น
 โจรนั้นก็เพราะพวกที่มัวใจพาดบ้ายร้ายเขา มิใช่ว่าเขารักที่จะเกิดมาเพื่อเป็นโจรหรือ
 — คุณน้ามันจะไม่ซ้ำเกินไ้หรือที่ฉันจะมีมนุษยธรรมกับเขา” หด่อนพยายามจะ
 พูดว่า “ยัง - ยังไม่สาย” แต่เจ็ดได้ดับไปเสียแล้ว

x

x

x

เกือบจะในทันทีทันเอง เดี๋ยบบึงกตรวด - คนร้องแหวกความสงัดขึ้น หด่อน
 ตระกึ่งซนสุดตัวเมื่อรู้ความหมายแค่นั้น “สิ้นสุดกันที” หด่อนพยายามนึก แต่
 ความรู้สึกที่แทยอมนึงคับใจไม่อยู่ นาคาซึมออกมาคดอเบา หด่อนไม่ได้ยินเสียงด่ามี
 ซึ่งประสพความดำเร้ในการปรวนเลื้อยได้อย่างง่ายดาย “มนุษยธรรม” หด่อนคราง
 “อา! ก็มนุษยธรรมมีความหมายเพียงใดเล่า - ฉันหรือเขาแน่ที่ไร้มนุษยธรรม.”

“วางวรรณคดี” ออกทุกเดือน
 เชิญอ่านวางวรรณคดี

ศรีปราชญ์ กับ PREM CHAYA

อันไต่ยาแก้มแม่	หมองหมาย	What stain is that on my beloved's check?
ยุงเห็ดอบถ้ำวันพราย	ดอบยา	What midge, mosquito, or sprite put it there?
ผิวชนแต่จะกราย	ยังยาก	Merely to touch, no man dare even seek;
ใครจะอาใจให้ซ้ำ	ชอกเนอเวียมสังวน	Who then could stain a lovely cheek so rare?

ออกปากไว้แก่เจ้า	เป็นดั่ง	A true avow of love for thee I swear,
ดั่งเหลี่ยมเพชรรัตน	ยอคง	That like a jewel set on high doth shine.
ขอร่วมภิรมย์ดีดั่ง	เต็มอชพ	Come live with me, this love of ours we'll share,
จงเมเชอเวียมครอง	หนึ่งนตองดู	Believe this once, once tried, for ever thine.

เจ้าอย่าย้ายศอกให้	เวียมเหงา	Let not thy arrow-eyes my fate foretell,
ดุจด่านพรานเขา	ดื้อเนอ	Cornering thy prey like a hunter fell.
จึ่งยิงก็ยิงเขา	ชกพ รามเ	If thou must shoot, then shoot right in my heart!
เจ็บไม่ปานเจ้าเงอ	เงอตแถวตาถอย	'Twould be more cruel to threaten, then depart.

หะหายกระต่ายเต้น	ชมจันทร์	Shall a puny hare leap to kiss the moon,
มันบเจียมควมณ	คาตอย	Remembering not its own low degree?
นกยูงหากกระคัดย	ถึงเมฆ	Shall a vain peacock vie with clouds so soon---
มันบเจียมควมน้อย	คาเคยเคยจรจาดน	Knowing not its place, its base pedigree?

ทะหายกระต่ายเต้น ชมแข		A puny hare doth leap to kiss the
สูงสูดสายตาแด	ดีฟ้า	moon,
ฤๅฤๅแด	ดีดดี กัณหา	When he aims high, and looks into
อย่าว่าเราเจ้าข้า	อยู่พินดินเดียว	the sky,
		And knows that mating season will
		come soon--
		Yet we both tread earth, thou as well
		as I.
โถมแม่จักฝากฟ้า	เกรงอินทร์ หยอกนา	Should I entrust thee to the lofty sky?
อินทรท่านเทอกเขา	ดีฟ้า	Nay, Indra else will take thee up above.
โถมนางจะฝากดิน	ดินท่าน แด้วเฮ	Should I leave thee on this good earth
ดินท่านขุดเจ้าหล้า	ดีดีของดี	to lie?
		Nay, Father earth will take thee for
		his love.
สำนวนุชแนบไว้	ในหมอน	These verses put in my soft pillow
อย่าแม่อย่าควรวา	อ่านเหตุน	case--
ยามนอนนาฏิกเขานอน	เป็นเพื่อน	O never, never read them just in fun--
คืนคำอย่าได้เว้น	ว่างใด	Keep them for ever in a true friend's
		place,
		When thou retirest, and the day is
		done

จาก "Siamese Idyll"

“ว่าพลางทางชมคนานก”

สุกิจ นิมมานเหมินทร์

หลังจากที่ข้าพเจ้าปาฐกถาทางวิทยุเรื่องว่าพลางทางชมคนานกมาแล้ว ได้
มีมิตรหลายหลายคนพากันชักชวนให้เล่าต่อไปอีก แต่ก็ได้มีโอกาสส่งของความ
ปรารถนาของท่านเหล่านั้นไม่ เพราะเมื่อสักไม่กี่เดือนมานี้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปแสดง
ปาฐกถาทางวิทยุเรื่อง “เศรษฐกิจของบรรดาไทยบริษัท” แต่ได้พบอุปสรรคทั้งก่อน
แสดงและหลังแสดงไม่น้อย อุปสรรคแรกก็พอเมื่อข้าพเจ้าค้นคว้าไปให้เจ้าหน้าที่ดู
เพราะคราวนั้นข้าพเจ้าเรียบเรียงเรื่องนึ่งเสร็จก่อนกำหนดหลายวันสักหน่อย ส่วนคราว
ก่อน ๆ มานักกว่าจะเรียบเรียงเสร็จก็ถึงนาทีสุดท้ายเอาจริง ๆ จึงถือโอกาสรับผิดชอบ
ร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าทุกคำที่ข้าพเจ้าพูดออกไปแล้ว จะผูกพันกับโฆษณาไทยประการใด
ข้าพเจ้ารับเอาทางอื่นไม่ขอผลักดันไปให้ใคร ๆ คนอื่นอีก คราวนั้นพอไปถึงสถานที่กระจาย
เสียงคำถาแถลงก็พบเจ้าหน้าที่คอยอยู่แล้ว เขาแจ้งว่ามีบางคนจำเป็นต้องแก้ไข
ตัดแปลงเสียใหม่เพราะใช้คำไม่เหมาะ เนื่องจากที่ข้าพเจ้าใช้ประโยคว่า “โอ้บาง
เข้ามาเมื่อทอดยาวความของค” ตอนนั้นเฉื่อยโกล ๆ กับเวลาที่เราควรจะควง อภัยวงศ์
ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี แทนท่านจอมพลพิบูลสงครามใหม่ ๆ เจ้าหน้าที่คง
จะขยายเกรงว่าข้าพเจ้าจะกระแนะกระเหนืรัฐบาลคงจะให้เซ็นเซอร์ทั้ง ๆ ที่รัฐบาล
ท่านคงก็ได้แถลงแล้วว่าให้เสรีภาพในการพูดการเขียนเต็มที่ ข้าพเจ้าก็โต้แย้งว่า
ข้าพเจ้าไม่เจตนาทางการเมืองใด ๆ หมด ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าก็คือจะออกตัวว่า
ถึงข้าพเจ้าจะเคยเรียนมาแต่ด้านวิศวกรรมศาสตร์เท่านั้น ก็ยังอุตส่าห์เคยมาพูดเรื่อง
ที่เกี่ยวกับวิชาเศรษฐกิจศาสตร์ที่ตัวไม่มีความรู้มาแต่ก่อนเลย ดังนั้นก็ขอเดาเดาเดอ

ไปปกรณอังกฤษได้เคยกล่าวไว้และไบรอนเคยนำไปคำ Southey ว่า And fools rush in where angels fear to tread ซึ่งข้าพเจ้าแปลเองง่ายๆ ว่า “โง่บ้าวิ่งเข้ามา เมื่อเทวดายังกลัวมองค์” เพราะเห็นว่าเข้าใจได้ดีเท่าที่จะหาคำสระส่งด้วยก่านมาใช้ แต่น่าหนักไม่ถึงใจจริงๆ นอกจากนั้นเขายังขอให้คัดตอนที่ข้าพเจ้าตำหนิรัฐมนตรีบางท่านที่แนะนำราษฎรให้ทำสิ่งหนึ่ง แต่ตัวท่านเองกลับทำอีกอย่างหนึ่ง เช่นแนะนำให้ราษฎรที่มีรถยนต์ส่วนตัวให้ช่วยส่งเคราะห์รับเพื่อนร่วมชาติที่มุ่งจะไปหนทางเดียวกันให้ได้โดยด่วนไปด้วย เพราะเป็นภาระสงครามขาดแคลนทั้งน้ำมันและพาหนะ แต่ตัวท่านรัฐมนตรีบางท่านกลับนั่งรถยนต์หลวงที่หรู และวิ่งไปมาโดยไม่คิดจะเหลียวแลและหยอกล้อผู้ใดเลย ว่าแต่เขาแล้วอีกเห็นว่าเป็นเสียเอง” ตอนนั้นข้าพเจ้าตอบเขาไปว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ข้าพเจ้ากล่าวรับรอง ฉะนั้นไม่เห็นสมควรจะแก้ พอถึงเวลาพูดทางวิทยุข้าพเจ้าก็อ่านตามที่ข้าพเจ้าเขียนไว้แต่เดิม หาได้อ่านตามที่เจ้าหน้าที่ได้แก้ไขให้ไม่ฉะฉานจึงไม่แปลกอะไรเลยในการที่ข้าพเจ้าจะได้รับทั้งคัดพ้อ และคือว่าจากทางวิทยุไทยแต่ข้าพเจ้าตอบไปว่าเรื่องเช่นเซอร์น เบอรัลด์ ชอว์ ก็เคยโต้เถียงกับวิทยุบี.บี.ซี. ของอังกฤษมาแล้ว ตอนที่ปาฐกถาของนักประพันธ์อังกฤษรวมกันเรียกเป็น Symposium โดยมีท่านโดวด์-คินกินสัน, ท่าน ม.ร. อิงค์ นักเทศน์ชื่อดังซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีแห่งโบสถ์ เซนต์ปอลที่ลอนดอน, ท่านเฮช.จี. เวลส์ Lowes-Dickinson, W.R. Inge, H.G. Wells, Gibbert Murray ฯลฯ และถ้าข้าพเจ้าจำไม่ผิดแล้วก็เชื่อว่า เบอรัลด์ ชอว์ ไม่ใช่เป็นฝ่ายจำนน

ดูเอาเถอะข้าพเจ้าจะพูดถึงเรื่องสนทนกันไม่แท้ๆ แต่กลับมาเขาเรื่องไม่เป็นสาระเช่นกับเรื่องยุ่งยากกับวิทยุไทยมากถ้าวัดด้วยเป็นคู่เป็นแควทีเดียว แต่หวังว่ามิตรสหายทั้งหลายคงจะเข้าใจจากข้อเขียนว่าเหตุใดเรื่อง “ว่าพดุงทางสนทนกัน”

ทมิฬหนวด” อะไรท่านเองนี้ แต่คนไทยเองก็ไม่ตรงกันอีกในทางกรณี เช่นไทยเห็นได้
 ยืนเคียงนกไพร่ครกร้องก็จะบอกท่านว่ามันร้องดัง “กูดัน, กูดัน, กูดันดา” ท่านที่ไป
 เชมรหรือชอบเพลงทมิฬคนด้วยชมร เช่นชมรไพรโยคแล้วคนจะตอ้งจนมาว่ามัน
 ร้องดัง “โฮกปึก, โฮกปึก” ต่างหาก แต่ฝรั่งนักภาษานิติวิทยาผู้หนึ่งชื่อ Smythers
 กลับได้ยินไปว่ามันร้องดัง “โปกอง, โปกอง” (Po-gong, Po-gong). ไปกันใหญ่
 ท่านทั้งหลายก็คงเคยได้ยินชื่อนกปรอดกันมาแล้ว แต่ถ้าท่านไปเปิดปทานุกรมดูแล้ว
 ก็จะไม่มีความพบเลย นอกจะพบโดยบังเอิญตรงที่ตัว “ก” ได้คำว่าจะหรวด ซึ่งแต่บัดวัน
 พินัยน์มาก็ไม่เคยได้ยินใครเขาเรียกกัน แต่นกปรอดคนไทยพากันกลับได้ยินแปลกไป
 จึงเรียกว่านกบ่อแก้วดี เพราะว่ามันร้องดัง บ่อ—แก้วดี—แก้วดี—แก้วดี อะไร
 ท่านเองนี้ เมื่อพูดถึงชื่อนกปรอดแล้วก็นึกถึงชื่อฝรั่งที่เรียกว่า บูลบูล (Bulbul)
 ไม่ได้ เพราะคำนั้นจะเป็นคำเดียวกับที่สุนทรภู่เรียกว่านก “บ้ารบูน นกขุนแผน” แต่
 คำว่าบูลบูลนี้ฝรั่งเองก็รับว่าได้มาจากแขก แต่ที่แขกก็แตกความเห็นกันต่อไปอีก กล่าว
 คือถ้าเรียกนกว่า บูลบูล ในประเทศอิหร่านแล้วเป็นคำซึ่งหมายความว่าไปถึงนกชนิดหนึ่ง
 ซึ่งเป็นนกที่ร้องเพราะ และชอบร้องเวลากลางคืนเดือนหงาย ๆ และวิทยุ บ.บ.ช. เคย
 นำมากระจายเสียงแล้วหลายครั้งดังที่ฝรั่งเรียกว่า Nightingale หรือ Rosignol แล้ว
 แต่จะเรียกตามอังกฤษหรือฝรั่งเศส (ส่วนนกขุนแผนนั้นบางที่เราก็เรียกว่าตัวรักคง
 และฝรั่งเรียก Blue magpie เพราะตัวสีน้ำเงินกระเดียดมาทางม่วง ถ้าผู้ใดอยากเห็น
 ตัวเป็น ๆ ก็ดูที่สวนชาวเขา แต่ถ้าอยากเห็นตัวที่ตายแล้วจะดูที่พิพิธภัณฑ์สัตว์ตก
 วิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็คงจะได้เห็น) ส่วนที่แขกในอินเดียแล้วมักเรียก
 นกตัวนี้มากในกระถุนนกปรอดว่า บูลบูล รวดไปหมด มีนกปรอดชนิดหนึ่งมีหงอนเป็น
 ขนที่บนหัวของมัน ไทยกรุงเทพฯ สันกับชวลาที่พวกโจนพวกละครได้กันก็เรียกว่านกปรอด

หัวโชนแต่ไทยเหนือไม้โชนจะดูก็เลยเรียกตามเสียงที่มันร้องว่านก “ปัดจะติด” แต่ฝรั่ง
ซึ่งออกจะดูละเอียดบางลักษณะแะล่ตั้งกันว่าเลยเรียกแมกไปเสียว่า Red Whiskered
bulbul กล่าวคือเป็นนกชนิดหนึ่งหน้าแดงที่แก้ม บางครั้งบางครั้งไทยมองไปในทาง
ต่างสูงเช่นนกปรอดหน้าขาว ซึ่งหน้าขาวนวลดั่งหิมะ แต่ฝรั่งกลับไม่ดูที่หน้ามาดูเสีย
ทุกนเลยเรียกว่า Yellow-vented bulbul หรือนกชนิดกันเหลือง โชนจะดูจะถูก
ต้องกว่ากันก็พูดยากสักหน่อย เพราะถูกด้วยกันทั้งคู่แะล่รู้จักว่าของไทยดูจะงามตา
แะล่เพราะเหตุว่า

จากนกปรอดก็อยากจะนำท่าน มาถึงนกตระกูลอื่นชนิดหนึ่งซึ่งไทยกับฝรั่งมี
ความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมาก ๆ เป็นดินกับฟ้า กากับหงษ์ไปทีเดียว นกนั้นคือกาเหว่า
(หรือ กะเหว่า ดูเหว่า ฮะไรก็แล้วแต่จะตั้งนิตย) กาเหว่าจริง ๆ นกก็ค่อนข้างจะยาก
ตามศัพท์แสงสูง ๆ ว่า “โกกิล่า” หรือแสงต่ำ ๆ ว่า “โคฮิด” แต่ทั้งไทยแะล่แะล่กันนิยม
กันนักหนาว่าเสียงเพราะชอบเสียงกันโดยทั่วไป ดังที่ปรากฏในเนื้อเรื่องว่า “ดูเหว่า
เจ้าจ๋มร้อง เสียงกะกองซ้องเสียงหวาน” แะล่แะล่ก็มักเปรียบเสียงผู้หญิงที่เบญทนนิยม
ว่าเพราะเหมือนเสียงกาเหว่า แต่ฝรั่งในอินเดียกลับด่าว่าร้องดังหนวกหู แะล่ร้องบ้า ๆ
ไม่ว่าจะร้องหรือหนาวจะกลางวันหรือกลางคืน ดับอารมณ์เมื่อใดเป็นรองทงนพ
เห็นเขาที่ไฝฝรั่งกริบไปความนันทน์ เพราะเขาว่าขันปล่อยไฉ่จะต้องอดหลับอดนอน
ระนมนกกาเหว่าบางชนิดถึงถูกขนานว่า นกไขขานสมองหรือ brain-fevered bird
เพราะมันร้องอย่างไม่มีมีมขัดยเหมือนคนไขมาเดเรย์ทขาดเคบิน ข้อพิสดารของ
กาเหว่านั้นไทยเรารู้เท่า ๆ กับฝรั่งก็ค่อนข้างเด็ก ๆ มาเราก็คงจะได้ยินคำกล่อมเด็ก
ที่ว่า “ดูเหว่าไขให้แม่กาพัก” บ้าง “แม่กาก็หลงรัก คิดว่าบุตรในอุทรว่า” แต่ฝรั่ง
กลับนำคำว่ากะเหว่าหรือคักไปตามต้นแะล่ฝรั่งว่าคูกู (Cuckoo) ซึ่งไทยพ่ายแพ้กับ

ไต่ขึ้นไปว่า มื้อเฮย มื้อเฮย (พ้อเฮย พ้อเฮย) และจีนซึ่งมีหูแปดอยู่แดงกับไต่ขึ้น
ไปว่า “ซอฮั่ว, ซอฮั่ว” อะไรทำนองนั้น

สำหรับไทยๆ เราถ้าจะหยอดใครๆ ว่า “พ่อนกกาเหว่า” แทนที่จะโกรธ
กลับจะคิดเสียว่าเสียงเราคงแหลมหรือไม้ก็คงมีลักษณะพิเศษอะไรสักอย่าง แต่ถ้าเรียก
ฝรั่งเป็นกาเหว่าแล้วก็หมายความว่าฝรั่งคนนั้นช่วยเต็มที่ ชนแต่ “เมื่อยรักอยู่ร่วมห้อง
กลับร้ายวาคือบ้านนี้” กลับชอบจริงจักษ์” และอะไรคือมีอะไรอีกมาก ครึ่งหนึ่งมีผู้มา
ตั้งปัญหาถามข้าพเจ้าว่า “นกตระกูลนี้จะกลายเป็นกาเหว่าได้ไหม?” ชนคนข้าพเจ้า
รู้สึกแปลกใจมาก เพราะมองไม่เห็นว่าจะเป็นไปได้ยังไงใดในเมื่อนกตระกูลนี้เป็นนก
ที่ปิดกั้นดังตลกขบขันว่า “นกตระกูลนี้หัวด้านเหมือนควานช้าง” ซึ่งต่างเทือกเถา
เหล่ากอเชือกตลกตระกูลนี้ควรระวังอย่า เหตุใดจะกลับกลายเป็นกาเหว่า ซึ่งคำ
เหมือนกา (หากเป็นตัวผู้ และตายๆ หากเป็นตัวเมีย หากใช้คนละชนิดคงที่บ้ายติดกรง
ที่เขาเดินเคยทำให้เด็กๆ เข้าใจผิดคิดว่าเป็นนกคนละอย่างกัน) ไม่ได้ แต่ถ้าไปคิดถึง
ความหมายแบบฝรั่งเขาแล้วก็รู้สึกว่าจะมีอะไรอยู่บ้างกระมัง แต่นั่นแหละมันกลับ
จะเป็นเรื่องคนปนเรื่องนกไปเสียแล้ว

หนึ่งคราวนั้นข้าพเจ้ากล่าวได้ว่ามีผู้มา บอกว่าแถวระหว่างถนนพญาไท
และถนนดินนาบนมีผู้ใดเห็นนกกิ้งกืออยู่สองสามตัว แต่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยใด
หาเหตุผลมายืนยันข้อปฏิเสธของข้าพเจ้าในปาฐกถาว่า นกที่ไม่มีปีก (Apteryx)
แต่ร้องคัง (KIWI-KIWI) นั้นจะระเหิดเป็นสัตว์วรรณดอยต้องมาจากเกาะนิวซีแลนด์
ถึงกรุงเทพฯ นั้นไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจเห็นนกสร้อยคราม หรือนกฮูกแดงหน้าคาด
(bittern) ซึ่งเคยทำรังอยู่ตามกอหญ้าแถวถนนกระมัง แต่เมื่อถึงสองสามเดือนมานี้
มีผู้ยืนยันว่าเห็นเจ้าตลกเจกเกาะชายกำแพงกำลังอุ้มนกอะไรตัวหนึ่งกลับไปคล้ายคล้ายกับตลก

กับนกแก้วเข้าไปในบ้านหนึ่งแถวสนามกีฬาแห่งชาติ ชอนแปดมาก ฉะนั้นหากผู้ใดพบ
เห็นนกแก้ว หรือนกอะไรคล้าย ๆ กับรูปที่ฝ่ายป้องกันยาเสพติดของตำรวจที่เคยมีราคาตั้งอยู่
๒๐-๓๐ บาท แล้วขอไปรดแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบ หรือไม่ก็ไปรดแจ้งคุณหลวงสมรรถ
วิชากรจนกบัณฑิตวิทยาลัยไทยที่เป็นราชบัณฑิตทางนี้แต่คนเดียวแห่งคณะวิทยาศาสตร์ของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อตอบส่วนไหนได้แล้วก็จะเป็นการเพิ่มความรู้อย่างเป็น
การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ถ่ายภาพอีกได้หนึ่ง ฉะนั้นจึงขอขอบคุณมาด้วยในทันท่วงที

๒๗ มิถุนายน ๒๔๘๕

ตรวจโชคชะตาของท่านทางไปรษณีย์

ถ้าท่านประสงค์จะตรวจโชคชะตาของท่านแล้ว ขอบท่านได้ติดต่อกับ
ไปรษณีย์เลขที่ ๒๐๕ ไปรดบอกเวลา, วัน, เดือน, ปีเกิดของท่านมาให้ชัดเจน
ดูไปรษณีย์เลขที่ ๒๐๕ รับปรึกษาเรื่องโชคชะตาของท่านเสมอ โปรดติดค่า ราคา
ย่อมเยาว์

อัตราค่าตรวจโชคชะตา

ค่าผูกดวงชะตา

๕.๐๐ บาท

ค่าพยากรณ์

๕.๐๐ บาท

โปรดติดต่อกับไปรษณีย์ที่ ๒๐๕ เพื่อตรวจโชคชะตาของท่าน
ท่านจะได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ

“The Man of Destiny”

ของ

ยอร์ช เบอเรนาร์ด ชอว์

จุฬารัตน์

The Man of Destiny เป็นวรรณกรรมชิ้นเอกเรื่องหนึ่งของปรัชญา
เมฆเฒ่าซึ่งมีวาทศิลป์แข็งแกร่ง คมคาย ชบชน คมคายด้วยคมตรัสไม่ช้าแบบใคร ท่านผู้
เป็นนักโฆษณาชวนเชื่อที่เด่นที่สุดในสมัยของท่าน เป็นนักเยยเยาะศอกลั่นทำให้โลก
หันเหเหินด้วยอารมณ์เยยเยย เป็นนักปฏิรูปที่พิพากษ์ศาสนา สังคม ปรัชญา การ
เมือง ด้วยความคิดเห็นที่ขวางโลก และเป็นคนชอบพูดให้มนุษย์ทั้งหลายอยู่ในความ
งมงายของประเพณีแก่ความผิดหวังอยู่เสมอ ท่านผู้มิใช่ใครที่ไหนคือ ยอร์ชเบอเรนาร์ด
ชอว์ ชาวไอริชผู้เรืองนาม ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีใน ค.ศ. ๑๙๒๖ นั้นเอง
ความคิดเห็นอันเยยเยย ขวางโลก และคมคายของท่านมีอยู่อย่างไรนั้น จะเห็นได้จาก
เรื่อง “The Man of Destiny” ซึ่งจะนำมาเล่าย่อ ๆ ดังต่อไปนี้

วรรณกรรมเรื่องนี้ดำเนินเรื่องเป็นบทละครตามทัศนะของท่าน ที่จริงเรื่อง
กล่าวถึงบุคคลซึ่งโลกยกย่องว่าเป็นตัวอย่างของวีรบุรุษมหานรุษ และอัจฉริยบุรุษ
หรือหนึ่งคนไปเลยนโปเลียนบอแนปาร์ต ท่านเริ่มบรรยายนโปเลียนบอแนปาร์ตในสมัย
ที่เป็นนายพลหนุ่ม ๆ มีอายุเพียง ๒๗ ปี โดยกล่าวว่ามหาบุรุษผู้ไม่เคยมีความเข้าใจ
ในศิลปะแห่งการทำความดี วิชาการทหารเท่าที่เรียนรู้เป็นอย่างดีแต่ในเบื้องต้นแรก
ก็คือการหนีหน้าและการโกงเงินค่าพาหนะเดินทาง แต่ในเวลาเดียวกันก็เป็นเหตุที่คลั่ง
ในการใช้ปืนใหญ่มีสมรรถภาพในการทำงานอย่างยอดเยี่ยม และเข้าใจชีวิตจิตใจ
ของมนุษย์ได้ดีเพราะการปฏิวัติ นอกจากนั้นยังว่านโปเลียนบอแนปาร์ตเป็นทงนักฝัน

และนักสร้างโดยมีค้อยาคัยอุดมคติใดๆ ความยากจน ความอับโชค ความผิดหวัง การถูกตำหนิและการถูกลงโทษ เมื่อเป็นนายทหารชั้นผู้น้อยรวมกันทำให้ไปเลี่ยน โบนารปรารถเป็นบุคคลที่เลี้ยงตนเองได้ และรู้ว่าบุคคลเช่นเขาจะไม่ได้รับอะไรจากโลกมนุษย์เลยถ้าหากไม่ใช่กำลัง ด้วยเหตุนี้เขาจึงกลายเป็นนักต่อสู้ต่อความเหลวไหลทางการเมืองด้วยปืนใหญ่อย่างไร้ความกรุณาปรานีจนตลิดชีวิต

ท่านได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ไปเลี่ยน โบนารปรารถได้เป็นนายพลตั้งแต่ยังหนุ่มๆ ใต้หลายประการ ประการแรกคือไปเลี่ยน โบนารปรารถสามารถใช้ทรัพยากรของตนต่อองค์กรกรรมการบริหารประเทศฝรั่งเศส (Directory) ให้ทุ่มทอง ประการที่สองเพราะสมัยนั้นพวกขุนนางพากันอพยพออกนอกประเทศกันมาก นายทหารผู้ใหญ่จึงขาดแคลน เป็นการเปิดโอกาสให้นายทหารชั้นผู้น้อย แม้จะเป็นผู้หย่อนสมรรถภาพได้เลื่อนยศเลื่อนตำแหน่งขึ้นมา ประการที่สามเพราะไปเลี่ยน โบนารปรารถรู้จักภูมิศาสตร์ของประเทศฝรั่งเศสได้อย่างละเอียดละออเหมือนตนลายมีของของตนเอง และโดยเพราะอย่างนี้อันเป็นประการสุดท้ายก็คือเขาสามารถใช้ปืนใหญ่ยิงประชาชนได้

เรื่อง "The Man of Destiny" นี้อ้างอิงประวัติศาสตร์ของประเทศฝรั่งเศสตอนต้น ไปเลี่ยน โบนารปรารถ นายพลหนุ่มได้รับคำสั่งให้นำกองทัพอันยากจนขึ้นเค้นและไว้ระเบียบวินัยเข้าบุกประเทศอิตาลี โดยมีความมุ่งหมายจะกวาดล้างอิทธิพลของพวกออสเตรีย และสถาปนาระบบสาธารณูปมคติแห่งการปฏิวัติในประเทศฝรั่งเศส และเพราะเหตุนี้ไปเลี่ยน โบนารปรารถยึดมั่นในทฤษฎีแห่งปืนใหญ่ และประกาศแก่ไพร่พลที่กำลังจะอดตายว่า "การปล้นสะดมเป็นสิทธิตามธรรมชาติของทหาร" กองทัพฝรั่งเศสจึงสามารถชนะกองทัพออสเตรียภายใต้การนำของโบนาปาร์ต แม้ทัพเกรตกรงแห่งกรุงเวียนนาได้โดยเด็ดขาดและง่ายดาย "เหมือนตกเคนยิกษชะนะ"

เกาะไขปรัดในทะเลกลางธรณี”

ในวันที่ ๓๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๘๖ นโปเลียน โบนาปาร์ตได้มาพักที่
โรงแรมแห่งหนึ่ง ณ ทาเวธซาโน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างทางที่จะไปมีแลนและโตดี ใน
ทันเขาได้พบคู่ปรับซึ่งเป็นหญิงประหลาดคนหนึ่ง เธอไม่สวยงาม แต่สวย สง่า ฉลาด
เฉียบแหลม ขำขุด ขำขวย ขำขยอ และเจ้าเล่ห์เพทุบาย จนนโปเลียน โบนาปาร์ต
ต้องยอมรับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ว่า ตนเองชอบอมแพ้โดยเด็ดขาดและสิ้นเชิง
เหตุผลของการยอมแพ้มีอยู่อย่างไหนจะได้กล่าวต่อไป หญิงผู้ต้องการจะได้จัดหมาย
บางฉบับของนโปเลียน โบนาปาร์ต จึงได้ปลอมตัวเป็น นายทหาร หลอกดวงนาย
ร้อยครึ่งฝรั่งเศสผู้โง่แกมหยิ่งคนหนึ่ง ผลสำเร็จเป็นของเธอคือได้มาศึก บินคู่ชีวิต และ
ได้จัดหมายสมประสงค์ เมื่อเธอตอบอ่านจดหมายแล้วยังย้อนกลับมาชวนถนายนโปเลียน
โบนาปาร์ตอีกทีหนึ่ง เธอใช้คารมอันคมคาย เมื่อวัน พรหมทั้งเหยียหยันและสับ
ประมาท กล่าวหาว่านโปเลียน โบนาปาร์ตเป็นคนเห็นแก่ตัว ขี้ขลาด เดือดวาม เธอ
ใช้อุบายล่อลวงนโปเลียน โบนาปาร์ตถึง ๒ ครั้ง ๓ ครั้ง หาว่านโปเลียน โบนาปาร์ต
เองนั้นแหละเป็นผู้ระโมยจดหมายของเพื่อนรักร่วมโรงเรียนของเธอ นโปเลียน โบนา
ปาร์ตต้องอับจนปัญญาเพราะได้ให้เลี่ยมอันพิลึกเพลง ถึงกับเปล่งอุทานวาจาเป็น
ครั้งแรกว่ายอมแพ้ โชคดีให้เหตุการณ์ยอมจำนนของนโปเลียน โบนาปาร์ตไว้สั้น ๆ ว่า
เพราะคู่ปรับเป็นชาวอังกฤษ โชคดีถ้าเขาคำพูดได้ปากนโปเลียน โบนาปาร์ตให้
ประณามชาวอังกฤษอย่างช้วนผ่าซากว่า

“ชาวอังกฤษทุกคนเกิดมาพร้อมด้วยอำนาจมหัศจรรย์อย่างหนึ่งซึ่งทำให้เขา
เป็นเจ้าโลก เมื่อเขาต้องการอะไรนั้น เขาไม่เคยบอกตนเองว่าเขาต้องการสิ่งนั้น เขา
คอยอย่างอดทนจนกว่าจะเกิดความเชื่อมั่นในใจว่า การเขาชนะผู้ที่มีสิ่งที่เขาต้องการ

นั้นเป็นหน้าที่ทางจรรยาและทางศาสนาที่เขาจะต้องทำ.... แล้วยกยอเขาตั้งที่เขาอยาก
ได้---ในฐานะที่เป็นเจ้าแห่งอิสต์รภาพและความเป็นเอกราชของชาติ เขาจึงสามารถ
ชนะและรวมโลกได้ครึ่งหนึ่ง แล้วยกยอเขาใหม่ว่าเป็นการสร้างอาณาจักร เมื่อเขา
ต้องการตลาดใหม่สำหรับสินค้าที่แสนจะแถวแห่งแมนเชสเตอร์ เขาก็ตั้งหมอสอน
ศาสนาออกไปสอนศาสนาแก่ชาวพื้นเมือง เมื่อชาวพื้นเมืองฆ่าหมอสอนศาสนาตาย
เขาก็กว้าหาอาวุธเพื่อบังคับคริสตศาสนา คอสูเพื่อคริสตศาสนา ชะนะเพื่อคริสตศาสนา
และได้รับตลาดการค้าเป็นรางวัลจากสวรรค์ ในการบั้งกันฝั่งทะเลรอบๆ เกาะ
ของเขา เขาพาเอาบาทหลวงคนหนึ่งไปไว้บนเรือด้วย แล้วยกยอเขาไม่ทางเขนชน
ด้วยยอดเสากระโดงแล่นไปจนสุดพิภพ จนเดี๋ยวบ้าง เมาเดี๋ยวบ้างและทำลายด้วยทุกคนที่มี
ข้อพิพาทกับเขาในเรื่องจักรวรรดิแห่งท้องทะเล เขาขอตัวอย่างว่าทาสจะเป็นอิสต์รพันธุ์ที่
ในเมื่อเท้าของทาสผู้นั้นได้สัมผัสพื้นแผ่นดินของอังกฤษ (ทั้งๆ ที่เขาขอตัวอย่างเช่นนั้น)
เขาก็ยังขายลูกคนจนๆ อายุเพียง ๖ ปี ให้ทำงานในโรงงานวันละ ๑๖ ชั่วโมง เขา
ปฏิบัติ ๒ ครั้ง แล้วยกประกาศสงครามก่อการปฏิวัติของเราโดยอ้างกฎหมายและระเบียบ
ประเพณี ไม่มีสิ่งใดในโลกที่เลวมากหรือดีมากกว่าท่านจะไม่พบชาวอังกฤษทำ แต่
ท่านจะไม่พบว่าชาวอังกฤษคนใดเคยเป็นฝ่ายผิดเลย เขาทำทุกสิ่งทุกอย่างโดยมีหลัก
การ เขาคอสูกับท่านด้วยหลักแห่งความรักชาติ เขาปล้นท่านด้วยหลักแห่งธุรกิจ
เขาทำให้ท่านเป็นทาสด้วยหลักแห่งสิทธิจักรวรรดินิยม เขาช่มท่านด้วยหลักแห่งความ
เป็นลูกผู้ชาย เขาสนับสนุนพระราชของเขาด้วยหลักแห่งความดีงามอีกด้วย แล้วยก
คัดค้านพระราชของเขาด้วยหลักแห่งสาธารณรัฐเช่นเดียวกัน คติพจน์ที่เป็นหลักการ
ของเขาคือหน้าที่เสมอ....”

คู่ปรับของนโปเลียน โบนาปาร์ตได้ถามว่า “โปรดหยุดสักประเดี๋ยวเถิดค่ะ

ดิฉันต้องการทราบว่าคุณเพราะเหตุใดท่านนายพลจึงเห็นว่าดิฉันเป็นชาวอังกฤษในเรื่อง
 ๕” นโปเลียนโบนาปาร์ตจึงชี้แจงว่า “เธอต้องการจดหมายบางฉบับของฉัน เธอ
 ใช้เวลาตอนเช้าเพื่อจะมียจดหมายของฉัน และใช้เวลาตอนบ่ายทำให้ฉันเข้าใจผิด
 ในเรื่อง การที่เธอทักท้วงเธอว่าฉันเขียนหนังสือต้องการจดหมายของเธอ ย่อมอธิบาย
 ว่าทุกสิ่งเกิดขึ้นเพราะความเลวทรามและเห็นแก่ตัวของฉันทั้งนั้น ส่วนเธอมีแต่ความดี
 และความดียั้งคิด อย่างนี้แหละคืออังกฤษ” บทละครเรื่องนี้ได้จบลงโดยที่นโปเลียน
 โบนาปาร์ตและคู่อริกับเป็นมิตรกัน และช่วยกันเผาจดหมายของ นโปเลียน
 โบนาปาร์ตเสีย

อมตผลของวรรณกรรมเรื่องนี้ อยู่ที่ศิลปะของการดำเนินเรื่องซึ่งไร้เหตุผล
 และไม่อาจเป็นจริงได้ ให้ซับซ้อน ซวนอ่าน ซวนคิด ทั้งนี้โดยที่ขอวิภาษมาวิภาษลักษณะ
 และอุปนิสัยของตัวละครให้เด่นและเดาเกินความจริงไปอย่างประหลาด บทสนทนาแต่
 ละบทเต็มไปด้วยโวหารกล้า และมีภาพพจน์เด่น เช่น Epigram Hyperbole,
 Irony หรือ Sarcasm และ Climax เป็นที่สุด ทุกๆ ตอนแทรกด้วยการวิพากษ์
 ขบขันหรือ การวิพากษ์จุดอ่อนทางสังคมและการเมืองตามหลักปรัชญาแบบใหม่
 ซึ่งเรียกว่า “Shavianism” ตัวละครในเรื่องเพียง ๔ ตัว คือ นโปเลียนโบนาปาร์ต
 หญิงคู่ปรับ นายร้อยตรีหนุ่มและก๊อเซปป์เจ้าของโรงแรม สามารถชูเรื่องให้เด่นเป็น
 ผลสำเร็จตั้งแต่ต้นจนจบด้าน ขอใช้ตัวละครทั้ง ๔ เป็นกระบอกเสียงโฆษณาความคิด
 ความเห็นของท่านเกี่ยวกับนโปเลียนโบนาปาร์ต เกี่ยวกับอุดมคติแห่งการปฏิวัติใน
 ประเทศฝรั่งเศส เกี่ยวกับชาวอังกฤษ และเกี่ยวกับสังคมมนุษย์ ในขณะที่โลกพากัน
 ยกย่องบูชาพวกวีรบุรุษ ขอวิภาษให้นโปเลียนโบนาปาร์ตโจมตีโลกอย่างตลกเถลว่า
 “อันว่าวีรบุรุษที่แท้จริงนั้นไร้หามไม้” แม้วีรบุรุษนโปเลียนโบนาปาร์ต ขอวิภาษเป็น

บุคคลซึ่งโชคชะตาบันดาลอยู่นั่นเอง แม้เขาจะทรงได้ซึ่งมิตทธานุภาพอันน่าเกรงขาม
ในการเป็นเจ้าแห่งบ่อนใหญ่ แต่เขาก็ห้ามความน่ารักในการกินการอยู่และมีประวัติด
ชีวิตอันดั่งงามไม่ แม้เขาจะเก่งกล้าสามารถในการศึก แต่เขาก็หาเผด็จศึกศัตรูไม่
เขาต้องพ่ายแพ้แก่ภรรยาที่เยือกหยิ่ง ไร้เขต ไร้รั้ว ไร้รั้ว ปรากฏจากความซื่อสัตย์เป็น
คนแรกและหญิงประหลาดเลือดผสมองคฤขและไอริชเป็นคนที่ต้องตั้งได้กล่าวมาแล้ว

ในแง่อุดมคติแห่งการปฏิวัติในประเทศฝรั่งเศสนั้นเล่า ซอว์กับให้คว
ดระโฆสนาคความนึกคิดความเห็นของท่านด้วยความเย้ยหยัน โดยให้บรรดาธิบายว่า
“การปกครองตามระบอบเก่าได้สิ้นสุดลงเสียสิ้นเดือนทหารถึง ๔ ปี แต่การปกครองตาม
ระบอบใหม่มิยังชั่วร้ายไปกว่านั้น คือไม่ให้เงินเดือนเลย นอกจากคำมั่นสัญญาและ
ธรรมเสริญเยินยอว่าเป็นคนรักชาติ” กองทัพฝรั่งเศสซึ่งนโปเลียนโบนาปาร์ตนำไป
ปราบพวกออสเตรียเพื่อสถาปนารากฐานแห่งระบอบสาธารณรัฐ ก็จนแสนจน เลือด
ก็ขาดคั่น และไม่มีระเบียบวินัย ซอว์จึงลงมติว่าเป็นการสมควรแล้วที่นโปเลียนโบนา
ปาร์ตจะต้องประกาศแก่ทหารว่า “ทหารทั้งหลาย พวกท่านมีความรักชาติและความ
กล้าหาญ แต่พวกท่านไม่มีทรัพย์ ไม่มีเสื้อผ้า และแทบจะไม่มีอะไรกินในอีกสาม
สี่วันข้างหน้าอยู่อย่างพร้อมมูล ตลอดจนถึงสิ่งซึ่งกองทัพผู้รักชาติจะได้รับ” ด้วยคำขวัญ
อันเหมาะแก่จิตใจและสภาพแวดล้อมกองทัพอันกระหือรือของนโปเลียนโบนา
ปาร์ต ซึ่งทหารหวังที่จะได้แบกเอาซ่อมเงินสักครั้งโตในวันรุ่งขึ้นจึงสามารถชนะ
กองทัพออสเตรียได้อย่างรวดเร็วไม่น่าเชื่อ

จากบทสนทนาระหว่างนายร้อยตรีหนุ่มและก๊อเซปป์เจ้าของโรงแรม ซอว์
ได้แคะไค้หลักเสรีภาพและสัมภาพอีก ดังจะเห็นได้จากข้อความที่ถอดมาเป็นพากย์ไทย
ดังต่อไปนี้

นายร้อยตรี “แกไปตามนายพลมาเกิด และเรียนท่านว่าฉันต้องการจะพูดอะไร
กับท่านสักหน่อย”

ก๊อเซ็ปป์ “ทำอย่างนั้นไม่ได้หรอกครับ”

นายร้อยตรี “ทำไม?”

ก๊อเซ็ปป์ “ในโลกอันเลวทรามนี้ นายพลอาจจะตามตัวนายร้อยได้ แต่นายร้อย
จะต้องไม่ตามตัวนายพลเลย”

นายร้อยตรี “อ้อ! แกคิดว่าท่านคงจะไม่ชอบซี เขาเกิด บางทีแกก็เป็นฝ่ายถูก
เราต้องพลัดพลัดในเรื่องนั้นให้มากสักหน่อย เพราะมีคนเราได้มีการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยแล้ว”

ชอว์เชิดตัวละครทุกตัวให้แสดงบทบาทตามความรู้สึกลับกึกก้องของท่านดื่มใจ
นึก และแต่ละบทแต่ละตอนไม่เคยปล่อยตัวละครออกมาโดยไร้สาระ ไม่ทำหน้าที่
โฆษณาอุดมคติของท่านเลย แม้แต่ก๊อเซ็ปป์เจ้าของโรงแรมในชนบท ชอว์ก็ยังให้
บทบาทเด่นเด่น ถากถางไปเรื่อยไปจนราวกับอย่างน่าขบขันได้ เช่นเมื่อนายร้อยตรี
หนุ่มซึ่งจะเป็นผู้นำศัตรูมายอมจำนนคาดคะเนเอาความรับผิดชอบจากเขา นโปเลียนโบนาปาร์ต
ปรากฏเห็นว่าเป็นการเหลวไหล จึงได้ถามก๊อเซ็ปป์ว่า “ก๊อเซ็ปป์เอ๋ย เราจะจัดการกับ
เจ้านายทหารคนไหนอย่างไรดีนะ ทุกสิ่งที่เขาพูดมันให้ผลไปเสียทั้งหมด” ก๊อเซ็ปป์
ได้ตอบอย่างทันทันทันทีว่า “ท่านนายพลครับ ก็ตั้งให้เขาเป็นนายพลสักคนซีครับ
ทุกสิ่งที่เขาพูดจะได้ไม่ผิด”

นอกจากนี้ชอว์พยายามทุกวิถีทางที่จะฉวยโอกาสชดเชยและแก้ไขทุกสิ่ง
ทุกอย่าง ซึ่งสังคมมนุษย์ยกย่องว่าเป็นเกียรติยศเกียรติศักดิ์ ตลอดจนวิพากษ์อย่าง
เย้ยหยันไม่หวั่นเกรงผู้ใด แม้แต่การอันสูงส่งของอังกฤษคือ Order of the Garter

ชอว์ก็อดที่จะออกความเห็นทำนองที่เด่นที่จริงตามอารมณ์อันซับซ้อนของท่านเสียมิได้
คงจะเห็นได้จากบทสนทนาระหว่างนโปเลียน โบนาปาร์ตกับเดอฌึงประหลาดชาวอังกฤษ
ดังต่อไปนี้

เดอฌึงประหลาด “ท่านนายพลกำลังมองอะไรคะ?”

นโปเลียน “ดาวประจำตัวของฉันสิเธอ”

เดอฌึงประหลาด “ท่านนายพลก็เชื่อในสิ่งนั้นด้วยหรือคะ?”

นโปเลียน “เชอสิ”

เดอฌึงประหลาด “ท่านนายพลรู้ไหมคะ ว่าชาวอังกฤษกล่าวว่าดาวของผู้นำนั้น
จะไม่ล้มบุรณถ้าหากไม่มีสายรัดถุงเท้าของผู้หญิง”

เนื่องจากชอว์เป็นนัก Cynic บทบาทของตัวละครทุกตัวและทุกตอนในเรื่อง
นี้ ชอว์จึงมีเจตนาจ้องจ้องแรงกล้าที่จะชี้ให้เห็นว่า สังคมมนุษย์เต็มไปด้วยความชั่วช้า
เลวทราม มนุษย์แต่ละคนซึ่งแสดงบทบาทของตนอยู่ในสังคม ไม่ว่าหญิงหรือชาย
ไม่ว่าชั้นและวรรณะไหน ล้วนแต่มีความมั่งคั่งใหญ่โตให้เห็นแก่ตัว หลอกหลวง ขกย
ตนเอง และเบียดเบียนไปด้วยโลกวิสัยไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งๆที่เป็นอย่างนั้นก็แต่งแต่ง
กล่าวว่าเป็นผู้มีคุณงามความดี นโปเลียน โบนาปาร์ตก็ดี เดอฌึงก็ประหลาดก็ดี นาย
ร็อยครัทท์ก็ดี ซึ่งชอว์เลือกสรรให้เป็นผู้แทนของมนุษย์ก็ประกอบแต่กรรมชั่ว และ
เพราะกรรมชื่อนั่นเอง จึงต้องชิงไหวชิงพริบกัน และในที่สุดก็ดำรงค์เข้าใจความเลว
ของกันและกันได้ นโปเลียน โบนาปาร์ตได้เป็นวีรบุรุษ เพราะสังคมมนุษย์สร้างให้เป็น
คนเลวทราม คือให้เป็นคนถืออคติคิดว่า “เลวก็คนไม่มีราคา แต่เหล่าโง่มีราคา
มากกว่า” เดอฌึงก็ประหลาดก็เห็นอวัตรบุรุษคนนั้น เพราะมีมารยาและความ
ดุดบแสดงเป็นเจ้าเรือน นายร็อยครัทท์ดำรงตำแหน่งอันมีเกียรติในกองทัพ ก็เพราะ

มีความเดาไม่น้อยไปกว่าผู้บังคับบัญชา จนถึงกับอ่อนแอหนีงูประหลาดว่า "โอเอ : จะไปห่วงใยในโชคชะตาของยุโรปทำไมกันเล่า เพียงแค่จับที่เดียวเท่านั้นแหละ"

ซอร์ไดโซนาหลักปรัชญาโดยอาศัยคติ Cynicism ของท่านเป็นบรรทัดฐานว่าคุณงามความดีนั้นเป็นสิ่งที่หาไม่ได้เลยในสังคมมนุษย์อันชั่วช้าเลวทราม ถ้าจะอยู่ในสังคมมนุษย์นี้ไว้ มนุษย์ต้องมีความเดาและความเห็นแก่ตัวไม่น้อยไปกว่าคนอื่น ๆ มิฉะนั้นจะต้องตกเป็นทาสของผู้ที่เดาว่าเขามีอำนาจเหนือกว่าอย่างไม่ต้องสงสัย นอกจากนั้นจะต้องรู่เท่าทันเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ต้องไม่ไว้วางใจผู้ใดหรือเชื่อฟังคำแนะนำของผู้ใดเลยอีกด้วย ซอร์ไดโซนาเห็นว่าความดีของมนุษย์คือการหลอกลวงและการทรยศอันร้ายกาจนั่นเอง และถ้าถ้าอยากจะหาความสุขให้มากกว่าเพื่อนมนุษย์ที่เลวทรามแล้ว ต้องละความมักใหญ่ใฝ่สูงและความโลภ แล้วหาความสุขโดยแถมองดูความดีของคนในแง่ที่ขบขันแถมเวทนา บุคคลตัวอย่างก็คอกอเซปป์ เจ้าของโรงแรมในชนบทซึ่งเป็นมนุษย์ที่ไร้เกียรติ แต่มีความดีที่สุดในบรรดาคนชั่วของเขาตามหลักปรัชญาของซอร์ไดโซนาว่าอยู่เพื่อการกินดีและเพื่อการคุยอย่างสนุกสนานมากกว่าอยู่เพื่อแสวงหาเกียรติยศจอมปลอมในหมู่มนุษย์ที่เลวทราม

เราชอบพิจารณาวิจารณ์งานของปราชญ์ เพราะปราชญ์ย่อมมีอะไร ๆ ผิดจากสามัญชนด้วยความเป็นปราชญ์ ยิ่งปราชญ์อย่างซอร์ไดโซนาที่ปากกล้าท้าวทาย เด่นเด่น และถากถางพิสดารกว่าปราชญ์อื่น ๆ ด้วยแล้ว งานของปราชญ์วิสามัญจนชวนอ่านอย่างยิ่ง แต่ในการอ่านบทละครของซอร์ไดโซนาเราจะพ่วงไปถึงในแง่เอกภาพ เหตุผลของเรื่อง และการเคร่งครัดต่อความจริงเช่นซิมเซ่น กัดสเวอริชแล้วเราก็คงพ่วงไปถึงผิดจากวัตถุประสงค์ของท่านผู้เขียน ทั้งนี้เพราะคิดไปในการเขียนของซอร์ไดโซนาไม่เคยชักคิดไปในการเขียนของวรรณคดีมีนอื่น ๆ ไม่ว่าชาติใดภาษาใด ตัวละครของซอร์ไดโซนาเป็นมนุษย์

ประหลาดที่หาไม่ได้ในโลก มีข้อเป็นพระเจ้าสร้างตนเอง เพื่อเป็นกระบอกล้าง
โฆษณาความคิดความเห็นตามหลักปรัชญาของท่าน ตลอดจนโจมตีข้อบกพร่องทาง
อุดมคติในสังคมมนุษย์ และเขียนนิยายวรรณกรรมใหม่ เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว
ก็ใคร่จะลงเอยว่าบทละครของชอว์เรื่องนเปียบเหมือนยาเม็ดที่เคลือบด้วยน้ำตาล เป็น
เรื่องแสดงความคิดอันคมคายซ่อนไว้ในความตลกขบขัน หรือมีฉันทน์ที่แสดงความ
เหลวไหลซ่อนไว้ในความจริงแล้วแต่ผู้อ่านจะคิดจะนึก แม้ว่า The man of Destiny
จะไม่ใช้บทละครที่ยาวที่สุดของชอว์ แต่ก็จัดเป็นบทละครชั้นเยี่ยมเรื่องหนึ่ง ความค
ของเรื่องเท่าที่โดยกมณทน ยังหาเพียงพอกับความคเพียง ๓ ใน ๓๐๐ ของเรื่องทั้งหมด
ไม่ ถ้าผู้ใฝ่ใจในวรรณคดีได้มีโอกาสอ่านเรื่องแล้ว ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่าจะได้พบ
ผลิตผลที่ประหลาด และที่หาได้ยากในโลกวรรณคดีเป็นแน่แท้

ถ้าท่านชอบ “ววรรณคดี” ในภาษาไทย

เชิญท่านอ่าน STANDARD ในภาษาอังกฤษ

เพราะเป็นหนังสือรสเดียวกัน

อ่าน “ววรรณคดี” ทุกเดือน

อ่าน STANDARD ทุกวันเสาร์

บอกรับได้ที่ ๗๗ ถนนพระราม ๕ โทร. ๒๑๓๗๘

ในพระนคร เดือนละ ๑๒ บาท ๖ เดือน ๖๐ บาท

ต่างจังหวัด เดือนละ ๒๐ บาท ๖ เดือน ๑๐๐ บาท

ต่างประเทศ ตกลงพิเศษกับผู้จัดการ

ในววรรณคดี

ววรรณคดีรู้สึกเศร้าสลดใจในข่าวสงครามของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันท-
มหิตลเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะเศร้าสลดในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของชาติแล้ว
ยังเศร้าโศกในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นสมาชิกของ “ววรรณคดี” อีกประการหนึ่ง
ด้วย “ววรรณคดี” จึงถวายความอาลัยด้วย “สงครามความรัก” อันเป็นฉันท
เพ่งคิดขึ้นใหม่เนื่องจากเหตุแห่งการสงครามนี้ ผู้แต่งเป็นผู้มีฐานะชั้นนัก หาก
แต่เป็นความคิดที่ออกมาจากหัวใจอันโศกสลด และจงรักภักดีต่อของปวง
ชาติโดยแท้จริง

บ. ญชร นักเขียนสงคราม อักษรศาสตร์บัณฑิต เป็นอีกผู้หนึ่งที่ถ้ามารด
บรรยายความรู้สึกของเธอออกมาเป็นคำฉันท์ได้ในยามอันแสนวิปโยคนี้ ความรู้สึก
เช่นเขียนออกมาได้ไม่ยากนัก แต่เธอก็มุ่งมานะเขียนเพราะความอาลัยอาวรณ์ ใน
ดินแดนอันกระหม่อมในพระโกศ “วิมานทราย” เป็นคำรำพันของเธอที่นับว่าควร
ยกย่องเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นด้วยเวลาอันน้อยและกะทันหันเพื่อให้ทันออกใน ๓ กรกฎาคม
ซึ่งววรรณคดีจะได้พยายามยึดถือเป็นวันออกหนังสือประจำเดือน เห็นได้ว่าเสียแต่จะ
มีเหตุสุดวิสัยมาขวางเสียเท่านั้น

เพื่อให้ “ววรรณคดี” เต็มเป็นพิเศษ จึงได้เชิญให้หม่อมราชวงศ์สุนทร
สวัสดิกุล ผู้เคยใกล้ชิดดินแดนอันกระหม่อมช่วยระบายความรู้สึกออกมาให้หมดสมาชิก
ววรรณคดีได้อ่าน เธอเขียนราวกระว่าเอาปากกาชุปนาตาเขียนแทนนาหมึก เพราะ
เมื่ออ่านแล้วรู้สึกคนคนด้วยความสลด และความท้อทุกข์โศกในการที่ศูนย์เสีย
ดินแดนอันกระหม่อมไปครึ่ง เธอถึงกับอุทิศตนเข้าบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา

อุทิศส่วนกุศล น้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ที่เธอเรียกสั้น ๆ ว่า “ในพระโกศ” วงวรรณคดีของนิมิตนาถส่วนกุศลที่เธออุทิศทุกเกล้าฯ ถวายครบถ้วนด้วย

เดือนนี้เป็นเดือนเข้าพรรษา จึงได้นำเดือนแปดเข้าพรรษามาถึงได้ เพื่อให้รู้ถึงประเพณีอันมีมาแต่โบราณ และเนื่องด้วยเดือนนี้เป็นเดือนที่ชาวไทยทั้งชาติต้องเคารพสักการะการสงวรคของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล จึงได้อัญเชิญเรื่องการเรียกชื่อพระเจ้าแผ่นดิน ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพมาแสดงไว้ เพื่อให้รู้วิธีเรียกพระนามพระเจ้าแผ่นดิน ทั้งองค์ปัจจุบันและอดีตตามประเพณีโบราณ ส่วนเรื่องโศกปราชัยที่วราชนัดตานจะได้นำลงในฉบับต่อไป

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย พระธิดาของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงกรณา “วงวรรณคดี” ด้วยเรื่องจากสมุดปกของท่าน ชื่อ “เพลงสัตว์เดรัจฉานพระบาท” ซึ่งอธิบายถึงที่มาของเพลงนไว้อย่างน่ารู้ยิ่ง สมุดปกของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัยนมเรื่องสั้น ๆ ท่านองนอกมาก “วงวรรณคดี” จะได้นำมาให้ท่านอ่านในโอกาสอันสมควร

ประมุข วรรณรักษ์ นักเขียนใหม่แต่ชื่อปากกา ได้ให้ “ของขวัญนักวรรณคดี” ซึ่งเป็นเรื่องทมิฬแปลกออกไป ถ้าท่านชอบ เรื่องท่านอง วงวรรณคดีจะได้จัดใหม่ในเล่มต่อไปอีก

ในภาคฤดูร้อน “เปรมชัย” ได้ขอเพื่อนุญาตให้ “วงวรรณคดี” คัดข้อความจาก Gems of Sripratt ใน Siamese Idyll มาเทียบไว้กับคำโคลงของศรีปราชญ์เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้รสฝีปากของ “ศรีปราชญ์กับเปรมชัย” ไว้บ้าง

มนุษย์ธรรมของขุนหาญ เป็นเรื่องสั้นที่ได้รับความนิยม ในการประกวดร้อยแก้วเมื่อเดือนพฤษภาคม เป็นเรื่องอ่านเล่นที่เหมาะสม

สุกิจ นิมมานเหมินทร์ ราชบัณฑิต และดุษฎีภักดิ์ได้ขุดหุ่นวงวรรณคดีด้วยเรื่อง "ว่าพลางทางชมคนานก" เรื่องนับเป็นตอนที่ ๒ เพราะตอนที่ ๑ ได้เคยนำออกแสดงทางวิทยุกระจายเสียงมาแล้วสำหรับตอนที่ ๒ นั้นเขียนพิเศษสำหรับ "วงวรรณคดี" ได้พรรณานกชนิดต่างๆ ใน "วรรณคดี" ได้อย่างชัดเจน วงวรรณคดีจะได้จัด "ว่าพลางทางชมคนานก" ตอนต่อไป มาถึงไว้อีกด้วย

The Man of Destiny ของ George Bernard Shaw เป็นหนังสือเก่าแต่รุดตุง จุฬารัตน์เป็นสุภาพสตรี เป็นชื่อใหม่ และคนใหม่ในวงหนังสือ แต่ปากของเธอหาได้ใหม่ไม่ ปริญญาอักษรศาสตร์ทางภาษาอังกฤษได้รับรางวัลของ British Council ของเธอได้ชี้ให้เห็นความสามารถในการทักถนกรของเรื่องของเธอเพิ่มมาให้เราท่านได้ชมรสความอ่อนคมคายนี้ จุฬารัตน์พร้อมที่จะขุดหุ่น "วงวรรณคดี" ด้วย Bernard Shaw เรื่องอนธก

ในพรรษา "เจ้า ดุจเรทิน" นักเขียนในคณะของ "วงวรรณคดี" ได้ชักชวนเจ้าบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ณ จังหวัดเพชรบุรี ฉะนั้น "วงวรรณคดี" จึงขออนุโมทนาด้วย

อนึ่ง "วงวรรณคดี" ขอแจ้งให้ทราบด้วยว่า "วงวรรณคดี" ขอขอบพระคุณท่านที่ได้ขุดหุ่น "วงวรรณคดี" จนมาอยู่ย่นนานมาถึงครบแล้ว ส่วนท่านที่เมตตาขุดหุ่นด้วยการส่งเรื่องมาให้ "วงวรรณคดี" นั้น วงวรรณคดีขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง และขอเรียนให้ทราบว่า เรื่องทุกเรื่องทั้งในวงวรรณคดีนั้น จำต้องผ่านคณะกรรมการบรรณาธิการเพื่อตรวจสอบเสียก่อนทุกเรื่อง เพื่อให้มีแนวทางเป็นไปตามความมุ่งหมาย.

บรรณาธิการ

๓ กรกฎาคม ๒๔๘๘

“บ้าน กับ โรงเรียน”

วารสารที่จะให้ประโยชน์อย่างใหญ่ยิ่งแก่พ่อแม่ และ ครู

นิทานสำหรับแม่เล่าให้ลูกฟังก่อนนอน เรื่องอ่านเล่นสำหรับเด็ก อุดมคติแห่งการปฏิบัติในชีวิตสมรสและการศึกษาทางเพศ การอบรมอนุชน การเรือนและวิชาแห่งอาหาร ภาควิทยาศาสตร์ทางจิตต์ การใช้เวลาว่างสำหรับผู้สูงอายุ จิตวิทยาแห่งการแต่งกาย สุขศึกษา ความเกี่ยวพันระหว่างบ้านและโรงเรียน ฯลฯ

ปัญหาเรื่องชีวิตในด้านต่างๆ ของครู เทคนิควิธีการของการศึกษา ความก้าวหน้าในวิชาครูศาสตร์ วิธีใช้เครื่องมือประกอบการสอนแบบใหม่ๆ จิตวิทยาครูศาสตร์ สังคมวิทยา ทฤษฎีแห่งวรรณคดีวิพากษ์.

บันทึกคัดที่เลือกแล้วและวิชาการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น !

โปรดส่งข้อปัญหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ตอบ !!

เจริญพันธ์ ชุมสาย ณ อยุธยา เจ้าของ และบรรณาธิการ

ฉบับแรก วันที่ 1 สิงหาคม 2489 บรรจุเรื่องต่อไปนี้ :-

๑. ต้นกำเนิดของชีวิต - ดร. กลุ้ม วัชโรบล
๒. นิทานสำหรับเด็ก - ประดิษฐ์ ชุมสาย ณ อยุธยา
๓. นี้อะไรชีวิตครู - เกอ สาลิคุปต์
๔. นรกของชีวิต - จารนัย โกลนกุล
๕. ขวณเวียนประวัติศาสตร์ - ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๖. พฤติกรรมเว้าวอน - ดร. หม่อมหลวงคึก ชุมสาย
๗. ตอบข้อปัญหา - ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ

และเรื่องอื่นๆ ของจิตต์เกษม สิบญะเรื่อง เจริญธรรมพานิช ระวี ภาวิไล เริ่ม บุรณฤกษ์ นามคำรา ณ เมืองใต้ และ ดร. ถัดย อิศรเสนา ณ อยุธยา.

ขนาดไม่ต่ำกว่า 12 ขก เล่มละ 5.00 บาท สมาชิกตลอดปีจะได้ลดมาก บอกรับโดยไม่มีต้องส่งเงินล่วงหน้า (จนกว่าหนังสือจะถึงมือท่าน) ที่สำนักงานร้านชุมสาย โทร. 21784 มุมถนนบูรพา-เจริญกรุง หรือ 4 ขอบสายน้ำผึ้ง บางกะปิ พระนคร.

เครื่องสำอางของ “พวงเล็ก”

●
แป้งผัดหน้า
เบย์รัมครีม
แป้งน้ำ
เคสซิ่งครีม
แวนนิลาครีม
แอสทรินเจนโตเจน
รูขุมตาแก้
ชาลีฟัน คาโบแอลกอฮอล์

●
มีจำหน่ายแต่ที่ร้านแต่ละตัวไป ขอ
รับรองคุณภาพของสินค้าทุกอย่าง

●
อรวินท์

หน้าวัดราชบพิธ, เมืองนคร โท. 22588

